

308691

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1916 నం. మార్చి నెల 23 వ తేది గురువారము

NO 301

నంపుటము. ౨.

రాక్షస సామంతుల తన పాలన బహుళ చరిత్ర.

నంచిక 300



గాంధర్వ ప్లాటు హార్వ నియమ

హిందూస్థాని కళాటక శీర్షికలు తగిలిన ప్రత్యేకము కయారు చేయబడినవి.

1 నం. ప్లాటు రూ. 80.0-0

3 నం. గారంటి 2 నం. ప్లాటు రూ. 20.0-0 2 నం. గారంటి... ప్రత్యేకముగా తయారు చేయబడినవి.

క్రాంతి మోటారు బండ్లు

మేము ఇచ్చివేసే కాకినాడకు, కోటిపల్లికి, మోటారుబండ్లు నడుపుచున్నాము.

మోటారు 10-6 తేది లోపుగా మరల రెండు క్రాంతి బండ్లు రావలెను.

కాబట్టి చదువరులందరూ మమ్ము ప్రోత్సహింపమని రని నమ్ముచున్నాము.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిట్టు, కంపెనీ ప్రాచుర్యము.

ఇండియన్ మెయిల్ లీకరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0



ఇది చాలాకొత్త నీడవలన... ఇండియన్ మెయిల్ అనే పేరును.

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదాము తేది వెల 2-8-0

చిరునామా: సురేంద్రుల వాచ్ కంపెనీ.

హైదరాబాద్ నెం 167 చదరాను.

కాటోల్ పౌడరు

ముఖ, చీమలు, ఈగలు, చిట్టలు మున్నగు క్రిమి...



కాటోలు వత్తులు

కోమలము, ఈగలను నశింపజేయును, మారజోలును.

240 కట్టులుగల పెట్టె 1-3 అ 1-

మొత్తం కట్టులుగల పేరును నడవజేయును ముఖము...

సోలువంజెట్టు: టి. హర అందుకో, 1-11, ప్రింగర్నస్ట్రీటు, జాడ్వి టౌన్, మదరాస్

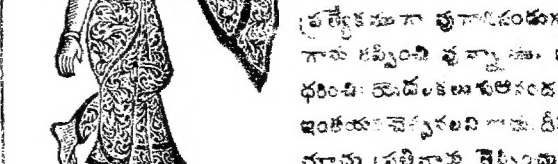
ఉగాదిపండుగ బహుమతి.

16 మూరలు మంచి సాగనైనవి.

గోహరాత్రిగల చీరలు

రూ. 2-8-0. బి. సి. చార్జి 0-8-0

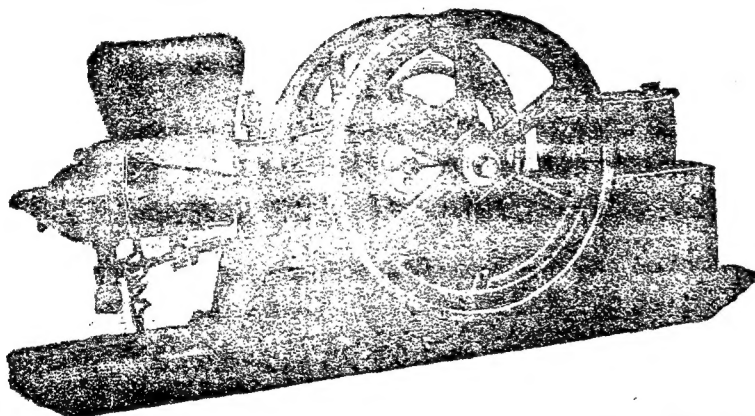
ఈ క్రాంతికడుచీరలు బహువాణ్యమైన తెల్లవల్లుతో



1 చీర తెప్పించుకొనువారికి 1xజుల అడ్డగి ఇవారు పంపెదము.

రత్నంకంపెని, 3, ఇల్లులప్పుకోవీధి, మదరాసు.

“ఆమెకో” యంత్రములు కూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును



ఈయంత్రము నడపుటకు నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు.

చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికిరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది.

వంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరలను పోడా ఫేక్ రీలను, అచ్చయంత్రములను.

మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలదు.

వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములను చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6

బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద స్టాక్ లో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును.

వెలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయును.

బెన్టు అందు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,

పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అవరికుల్లిపు రక్తములను జరించుబాధ్యులకు కీరీటుమంటి మందు. దొరుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను,

పుండ్లను, సాతనోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలగు నర్మగోమలను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

జనావధిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యమధ్యమ అన్ని విధములైన దోషములను

ఇస్లాము మతము ఈశ్వరుని అభివృద్ధి కావలసి యున్నది. కాలిఫేటుతో వారికి కలిగియున్న చిరపరిచయము, కీర్తనమును దాని విద్యాక్షేత్రము, ప్రేరణతో దానికి గలిగియున్న చరిత్రాత్మక సంబంధము, అన్నియు గలసి బలకరమెట్టియు, అసమానమైనట్టియు గొప్పపదవిని ఈశ్వరుని సమకూర్చినవి. తొంరలు ఇస్లాము మతము ఘనీభవించినదనియు అభివృద్ధి కనుకూలమని మున్న సందశాలదనియు ననుచున్నారు. కాని ఈశ్వరుని, టెర్రిగ్ల, పెర్షియాలో మాత్రమని ఆనీక ముస్లింల సందగబడిన కాలిఫులను చున్నది. పర్షియ ఆశియాలోను, యూరప్లూలోను, ఆఫ్రికాలోను, క్రొత్తలైగ ఇస్లామును బహుమతించుచున్న యున్నయొక్క యుద్ధాధీశులను చూచివలెను దలచుచున్నారు. ముహమ్మదు బోధనములను తమ అనుకూలానుసారముగా వివేచితార్థములను కల్పించిన హాటలు మాటలు మరి కొనసాగ నేరవు !



ಪ್ರತಿಭಾಷಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು

# సామ్రాజ్య శాసనసభ

ఈనెల 22 వ తేదీన మరల ఢిల్లీనగరమున సర్ విలియం డ్లాక్లూ గారి ఆధ్వర్యమున కార్యసభ సమావేశమైంది.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ స్థానము.

మా॥ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు.

బొంబాయి చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములతో సమానముగా స్థానమును కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు గూడ నొకగవలెను తీర్చినను మొదటిగా ఈ సభ దింపిరి. ఇప్పుడున్న విశ్వవిద్యాలయ శాసనము ప్రకారము రాజప్రతినిధి కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు (భాస్కరు) సర్వాధికారిగా నున్నాడు. పరిశీలనాధికారులు చాలవరకు ఇండియా దొరతనమువారి చేతులయందే యున్నది. శ్రీ హర్షింజి ప్రభువుగారు సర్వాధికారిగా నుండు భాగ్యము లభించినందులకు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు నున్నాడు. శ్రీచారి పరిపాలనము ముగియ నుండుటయే ఈ తీర్మానము నుపసాదించుటకు ముఖ్యకారణము. శ్రీవాణి విద్యార్థులయందు జీర్ణకాళి పూజముగలదు. శ్రీవాణిగూడ కలకత్తా లోని విద్యార్థుల యాశ్రయములకు బోవుటయే ఇందులకు తార్కాణము. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ యాశ్రయములను నిర్మించుటకు ఇండియా దొరతనమువారు 42 లక్షలనుచ్చిరి. అది గాక విశ్వవిద్యాలయమునకు మరింత ధన మొసంగిరి. అది 12½ లక్షలను. విశ్వవిద్యాలయాధికారికి మా కృతజ్ఞతను వెల్లడించుటకు నేటి వివరములకు తెలిపిరి. నేను సాంప్రదాయము సారముగ నీ తీర్మానము నుపసాదించుచున్నాను. 12-12-1911 వ తేదీ రాజ్యాజ్ఞ ననుసరించి కలకత్తా రాష్ట్రమును ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నొనరించి పాలకునిగ గవర్నరును నియమించుటయే దీనికి ప్రాతిపదికము. "రాజప్రతినిధి ప్రత్యేకముగ స్వయముగ పరిపాలించుచున్న కొన్ని విషయములలో తప్ప రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన తక్కిన యన్ని విషయములలోను చెన్నపురి బొంబాయి రాష్ట్రముల గవర్నరులతో సమానముగా సర్వాధికారిగా కలకత్తా పాలకునిగా నుండును" అని మొదటి కార్యసభ ప్రణయబడినది. రాజప్రతినిధి స్వయముగ పరిపాలించును. 2 విషయములు మాత్రమే కలవు. 1. ప్రాంతీయ శాస్త్రములలో తార్కాణికముగ నియమించ బడవలసినవారిని నియమించుట, 2 విశ్వవిద్యాలయ సర్వాధికారులను నియమించుట. (విశ్వవిద్యాలయములను గూర్చి ప్రాంతీయ నుడివిన విషయములను బెనర్జీగారి ప్రభువు చదివిరి.) కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు గూడ నా కారణములే వర్తించును గాన దానినిగూర్చి ప్రత్యేకముగ వివరింపబడలేదు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము తగినవిశ్వవిద్యాలయాధికారులను కలిపితే నే సూత్రసారమునకును బర్మా ఆసాములకును గూడ వర్తించుచున్నది. రాష్ట్రీయ భాగములయందు విశ్వవిద్యాలయ విషయములలో గూడ నొక రాష్ట్రపాలకుని కధికార ముండగూడదనియు రాజప్రతినిధి కట్టియధికార ముండుట కభ్యంతరము లేదనియు తలపబడి యుండును. తప్ప నెంటు గవర్నరు స్థానమున గవర్నరు నియమించబడగ నే అతడు కేంద్రము అయ్యెనుగాని అతనికి ప్రధానకారకేమియును లేదు. సర్వాధికారి ఇతనికి కేంద్రమున యధికారులను మాత్రమే యతడు పొందుట కర్హుడు. అట్టి అధికారి మేమైన అతనికి కేంద్రమున దానిని నేనడుచుచున్నాను! ముఖ్యవిషయములలో గవర్నరు. (కేంద్ర)ను సులహీయునున్నారని నే నెరుపుచున్నాను అతడిచ్చు సులహీ కధికారులనులేదు. నే తికబళము మాత్రమేయుండును. ఏ పరిస్థితులనుబట్టి విశ్వవిద్యాలయ సాంప్రదాయ మేర్పరుపబడినో ఆ పరిస్థితులు కడువడిగ మార్చుచుండుట నే నీ విషయములను స్మరింపవలసి వచ్చినది. పాల్నూలో నవిరకామున నొక విశ్వవిద్యాలయ మేర్పరుపబడును. బర్మాలో గూడ నొకటి ఏర్పరుప బడవచ్చును. రాష్ట్రీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు గవర్నరు తప్ప నెంటు గవర్నరు (భాస్కరు) అధికారిగా నుండును. అట్టి సామాన్యవిధి కలకత్తా రాష్ట్రము విషయమున మాత్రమే ఏల కర్తవ్యతం వలెక. సమానాధికార సమాదన మాత్రమునకు నేనీ తీర్మానము నుపసాదించుటలేదు. ముఖ్యములగు నితర కారణములను బట్టియే యుపసాదించితిని. ప్రతి రాష్ట్రమునందును విశ్వవిద్యాలయ విధానములను కార్యముగ నుండునదిగను తదనుగుణముగ నిర్వహించునదిగను యుండవలెను. కాన రాష్ట్రాధికారియే విశ్వవిద్యాలయాధికారిగా నుండవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వకర్త.

కలకత్తానుండి ఢిల్లీకి మార్చబడుటచే వారి కేంద్రబట్టి యవకాశములేదు. కలకత్తా రాష్ట్రాధికారి విశ్వవిద్యాలయ విషయమున నితర రాష్ట్రములయందు గూడ సర్వాధికారులు కలిగి యుండునను నాక్షేపణము కలదందుచేత అట్టి దివివరము లేకపోలేదు. సంయుక్త రాష్ట్రముల తప్ప నెంటు గవర్నరు అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమునకు భాస్కరుగానుండి విశ్వవిద్యాలయ విషయములందు మధ్య రాష్ట్రములలోను అట్టిదలముగూడ అధికారులను కలిగియున్నాడు. చెన్నపురి గవర్నరు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు భాస్కరుగానుండి అవిశ్వవిద్యాలయమునకు చెప్పబడి సింహళములోనున్న విద్యాలయములపైనిగూడ సర్వాధికారులు కలిగియున్నాడు. సింహళము ఇండియా మంత్రిగారియొక్కయు ఇండియా దొరతనము వారియొక్కయు అధికారులతోనిది కానేకాదు. యధావాంఛిరమున లభింపవచ్చు రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమున కీ తీర్మానము నంగీకరించుట మూలకము కాగలదు. రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనా లాభము శ్రీహర్షింజి ప్రభువుగారి యొద్దను నున్నాడు. రాష్ట్రీయములలో నొక్కటి. శ్రీరాష్ట్రమును సర్వముగనై రాష్ట్రీయమునైన నే యధాధికారి స్వపరిపాలనము కలిగియుండుటయే రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన మనియే. ఇందులకేపుడు ప్రత్యేక శాసనము చేయబడలేదు. రాజప్రతినిధికి (భాస్కరు) గల యధికారులను నన్నిటిని గవర్నరుకు (కేంద్ర) కేంద్రమున చాలును. అప్పుడు గవర్నరుకు చాస్కరులను గౌరవనామ ముండవలెనని అధికారులంతయు నుండగలదు. కాన మొదటి శాసన సభను తేలించునట్టి కార మంతయు నిచ్చి పరిశీలించి దివిపట్టు దానినిబట్టి తగినచర్య జరుపదగునని బెనర్జీగారు నుడివరి.

మా॥ దాదాభాయిగారు.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము ఇండియా దొరతనము వారి పరిపాలనమునందుండునంత, కాలమున బర్మా ఆసాము రాష్ట్రములవా రాక్షేపించుటకు కారణముండదుగాని కలకత్తా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి యాజమాన్యము రాక్షేపారాక్షేపించుట కవకాశమేర్పరును. ఈ విశ్వవిద్యాలయ మెప్పటికిని ఇండియా దొరతనమువారి యాజమాన్యము క్రిందనే యుండునని సర్ అస్తోపు ముఖర్జీగారు నుడివించిరి. ఇటీవల ముగ్గురు కార్యములను తొలగించిరి. ఈ కార్యమును రాష్ట్రీయదొరతనమువారి కంటే సామాన్యదొరతనమువారే నులభముగ నిర్వహించగలవని దాదాభాయిగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ నుడివరి.

మా॥ కర్నూలు గవర్నరుగారు.

ఆసాము ప్రజల తీర్మానమును చాలావందలవలెనంతో పంకింతురు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ ఆసామువారి యావశ్యకతలను నిరంతరము నొక్కమూదిగానే యుండవు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ నేనెరుగుదును. కాని అందులకు ఆసామువారి హక్కులే భంగమును కలిగింపరాదు. కేంద్రాధికారుల విషయమున దాదాభాయిగారు నెక్కుకొందము. ఇట్టి విషయములను సంబంధించిన నిబంధనలకు ఆసామువారిలో శాశ్వతమంద మార్పుటకు విలులేదు. ప్రస్తుత విధానమునకు నట్టి సౌకర్యము కలిగియున్నది ఆసామువారి పక్షమున కర్నూలుగవర్నరు గారు నుడివరి.

మా॥ ఎన్. హెచ్. నెల్సన్ గారు.

నాకు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయముతో సంబంధము గలదు. ప్రస్తుతము వారికిగల ఇబ్బంది ఏమాయుందియు మార్పుటవలన ఎట్టి లాభముకలగలదో బెనర్జీగారు వివరించరైరి. నా అభిప్రాయముబట్టి బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయాధికారులను గూడ ఇండియా ప్రభుత్వమువారే నియంత్రించునోరెదదు. బొంబాయి ననుకరింప గోరెదమని బెనర్జీగారు రనిరి. దూరపు కొండ నునుచునామెక నాకు స్మరణకువచ్చినది. రాష్ట్రీయ పరిపాలనము అధికారులపరి పాలనము క్రింద పరిణమించును. (నె నెంటు) పరిపాలకసంఘము ప్రజాప్రతినిధి సంఘముగ నుండవలెననియును విశ్వవిద్యాలయముపై ప్రజలకధికారులకు ముగ నుండవలెననియు కొందగినది. విశ్వవిద్యాలయములపై నుడివలగల కట్టియధికారులను నుండగూడదు. ఈ విధానమును మార్పుటలో బర్మా ఆసాము శేషములవారికుండు ఆక్షేపణలను గడునించుట ముఖ్యమున నెల్సన్ గారు నుడివరి.

మా. ఎన్. ఏ. ఆర్. నెల్సన్ గారు.

విధానమున మార్పునవరము. బర్మా వారి రాజవిశ్వవిద్యాలయములపై మొదలించుచున్నారని వారికి చిహ్నము కలిగింపగూడదు. ఇట్టి మార్పునకు బర్మా రాష్ట్రీయములకు జలగూడ నంగీకరింపదు. సామాన్యప్రభుత్వ పాలనయే యుక్తము. బర్మా విశ్వవిద్యాలయ శాసనము ముందునంతవరకు సామ్రాజ్య శాసనసభకు రాగలదు. రెండుసంవత్సరములలో నావిశ్వవిద్యాలయ మేర్పరుగలవని ఆర్థుకునాటుగారినిరి. మామీర్లును మహారాజుగారును సీతానాథరాయుగారును కాసింబాబు మహారాజుగారును తీర్మానము నంగీకరించుట యవసరమని బెనర్జీ తీర్మానము ననువదించిరి.

మా॥ మంగుబాయిగారు.

2. 3. సంవత్సరములలో బర్మాలో విశ్వవిద్యాలయ మేర్పరును. అంతవరకును వారు మార్పునంగీకరింపదు. అంతవరకును సామ్రాజ్య ప్రభుత్వ పాలనయే యుండవలసి యుండును. తీర్మాన మంగీకరింపబడినను బర్మా రాష్ట్రీయ విషయమున మాత్రము సామాన్యప్రభుత్వ పాలనయే జరుగవలెనని టూగారు నుడివరి.

మా॥ బారువాగారు.

ఈ తీర్మానము స్థాపనపాదించుటలో విద్యార్థి విషయమున ప్రామాణికములగు సర్ అస్తోపు ముఖర్జీగారిలో బెనర్జీగారు భిన్నా భిప్రాయములైరి. సంయుక్త పరకాల రాష్ట్రపాలకుడు మధ్య రాష్ట్రముల విశ్వవిద్యాలయాధికారిగా నుండుటగూడ నసంబద్ధము. మధ్యరాష్ట్రముల విషయమున మీరు యుక్తముగ ప్రవర్తించవలెనని యొకసారి ఇండియా దొరతనమువారు సంయుక్త రాష్ట్రములవారిని హెచ్చరింపవలసి గూడవచ్చినది. ఆ సాము నీతి గూడ సంతృప్తి కరముగ లేదు. ఆసాము ఆంగ్ల పరిపాలనమునకు వశముగాక మునుపచట కార్యాలయములలో ఆసాము భావయే వాడబడుచుండెను. గాని ఇప్పుడు కలకత్తా రాష్ట్రీయములవలె కధికముగ వచ్చియుండుటచే ఆసాము భావ మూలబడినది. 50 సంవత్సరముల నిరంతరరాజ్యము మొనర్చినగాని కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు ఆసాము భావమునే భావముగా బోధించుట కంగీకరింపలేదు. అమృతబాబుకత్తికగూడ ఆసాము భావములను భావయేయని ప్రాసించి చేపడు బర్మా రాష్ట్రములకు విశ్వవిద్యాలయము లేర్పరునను విధాన ఆసాములోగూడ నొక విశ్వవిద్యాలయ మేర్పరునంతవర కిట్టి మార్పు జరుగగూడదని ఆసాము ప్రజలచే నియోజకులగు బారువాగారు నుడివరి.

డాక్టరు ఎస్. ఎస్. బెనర్జీగారు తీర్మానము ననువదించిరి.

మా. కామింగుగారు.

ఈ తీర్మానము మొదలించుటకు బంగారా దొరతనము వారు కొంతసందియముతో నంగీకరింతురు. ఏలననబాధ్యతతో పాటు అధికారులగూడ నుండవలెనని చెన్నపురి బొంబాయి గవర్నరులకు గల అధికారులంతయును బంగారా గవర్నరుకు గూడ నియబడలేదు. రాష్ట్రపాలనాధికారులతో పాటు విశ్వవిద్యాలయ పాలనాధికారులగూడగవర్నరును కొనగలటయే యుక్తము అని కామింగుగారు నుడివరి.

మా. ఓల్డెన్ గారు.

ఆస్తి రాష్ట్రములవారినిగూడ విచారింపవలెనని మార్పు కలిగింపగూడదని బెనర్జీ ఒరిస్సాలకును ఓల్డెన్ గారు నుడివరి.

మా॥ నాకరు గారు.

మధ్యరాష్ట్రములకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుచుట వలన నిట్టి పరిస్థితిని తొలగించు కొనవలెనని ఆ రాష్ట్రవాసులు నిరీక్షించుచున్నాడు. ప్రస్తుత మున్న విధాన మనుకరింపబడినది ఎవ్వరు వనభూలని వాకరు గారు మధ్యరాష్ట్రముల వారిపక్షమున నుడివరి.

మా॥ మాలవ్యా గారు.

బంగారా బెనర్జీ ఒరిస్సా బర్మా రాష్ట్రములలోకల విశ్వవిద్యాలయ ముండుట సమచితుగాదు ఆసాముకుగూడ ప్రత్యేక మొక విశ్వవిద్యాలయ మవసరము అనునదిగూడ అలోచింపదగినది. ఇప్పు డీ తీర్మానము నంగీకరించినను తక్కిన రాష్ట్రములవారి కిబ్బంది గలుగవలెనని చేయబడవచ్చునని మాలవ్యాగారు రనిరి.

మా॥ మహమ్మదాబాదు రాజాగారు.

ప్రస్తుత మున్న విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహక మనుకూలమని కార్యనిర్వాహకులే నిరసించిరి. ఒకసేపకు డిద్దరు యాజమానుల కెన్నడును నేనవేయబాలు. ఇండియా





విషయానుక్రమణిక.

చరిత్రము	2
జాబులు	3
సామాన్యకావ్యము	4-5
వర్ణనావ్యాసము	
శిశువిద్యాలయము	6
కొండలెక్కుట	7
కృతివిమర్శన	8
విశ్వవిద్యాలయము	9
విశ్వవిద్యాలయము	10
విశ్వవిద్యాలయము	11
విశ్వవిద్యాలయము	12-13, 14

## ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మార్చి నెల 23 వ తేది  
గురువారము.

### విశ్వవిద్యాలయములు

మనదేశమున విద్యాభివృద్ధి కావలయును అట్లు భావించు వారికి మన దేశము లోని విశ్వవిద్యాలయము లన్నియు చిత్ర విచిత్ర భంగుల నేర్పడుట సంభవించినది. ఆంధ్ర, తమిళ, కన్నడ, మళయాళ, సింహళ భాషా పుస్తకాల రకును నీమద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ మొక్కటి నియమితమైనది. మహారాష్ట్ర, కన్నడ, ఘోష్టర భాషాపుస్తకాలకు బాంబయి విశ్వవిద్యాలయము స్థాపితమైనది. ఇటీవలి ఉడియా, ఆసామి, బర్మా భాషాపాఠశాలకు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము గతియైనది. మధ్యపరగణాలలోని మహారాష్ట్ర లకును సంయుక్తపరగణాలలోని హిందీలకును అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము బాసటయైనది. ఒక్క పంజాబు విశ్వవిద్యాలయము మాత్రము ఎక్కువ వ్యవస్థలకు నాకరము కాలేదు. హైందవ విశ్వవిద్యాలయములకు నీవనిధి తేర్పడి ఇప్పటికి కొంతకాలము గడచిపోయియున్నది. ప్రజలు క్రమముగా ఆంగ్ల భాషా మోహమునుండి విముక్తులయినారు. సభ్యక్రమము వాఙ్మయరసము నాస్వాదించుటకు ప్రకృతిశాస్త్ర రహస్యముల నెరిగికొనుటకు ఆభాష మన కవశ్యావ్యవసాయమే యైనను తల్లిభాషయొక్క స్థానము నాక్రమించు కొనుట కది మాత్రము తగి యుండలేదనుట ఎల్లరును అంగీకరింప సిద్ధులైనారు. ఎప్పుడు దేశ భాషలను పరభాషకంటె మున్నగా నెన్నవలయుననుభవము ముకులించెనో అన్నదే దేశభాషల కాధారభాషలుగా ప్రత్యేక ప్రదేశములకు ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వ మవసరమను సిద్ధాంతము పొడపూపెను. ఆసిద్ధాంతమును మహాపూర్వకముగా నంగీకరించుటకు ఇంకను కొందరు వెనుదీయుచున్నను అందులో నంత యౌతముగు విద్యావీర ప్రత్యేకత్వమును మాత్రము సహజముగాను ధారాళముగాను అందరును ఆమోదించుచున్నారు. భోధ దేశభాష మూలకముకావలయునా యనక్రొత్త యితి ను విమర్శింపబడుచునే యున్నదిగాని భాషా ప్రదేశములకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లుండ వలయునని

మాత్రము ఏకాభిప్రాయము ప్రబలి యున్నది. ఇందుకు విశ్వవిద్యాలయము నిర్వహణము నిన్నటిదినము ఇండియా శాసనసభలో కానవచ్చెను. ఒడియా, బంగళా, ఆసామి, బర్మీ భాషాపుస్తకాలకు నొక్కటిగా నుండుచు వచ్చిన కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు మనరాజప్రతినిధిగారు అధ్యక్షులుగా నుండుట యాచారమైనది. దేశరాజధానిగా కలకత్తా నెగడినంత కాలము ఈయాచారమునకు నిండు అర్థముండినది. దేశరాజధానిలోని విశ్వవిద్యాలయమునకు దేశపరిపాలకులలో నుత్తముండగు రాజప్రతినిధి అధ్యక్షుడుగా నుండుట సమంజసముగానే యుండినది. రాజధాని కలకత్తానుండి మారి ఢిల్లీయై ఏర్పడిన పిదపనుగూడ రాజప్రతినిధిగారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు అధ్యక్షులుగా నుండుచు వచ్చుచున్నారు. సామాన్యముగా నేవిశ్వవిద్యాలయములను ఉపాధ్యక్షుడే కార్యనిర్వాహకుడుగా నుండును. కావున అధ్యక్షుడు కొంతదూరములోని వాడైనను నష్టములేదు. కర్ణాట ప్రభుత్వగారి విశ్వవిద్యాలయముల శాసనపు క్రమభావముచేత విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుల బలము తగ్గిపోయి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి కక్రికి నడ్డములేని పరిస్థితి యేర్పడినది. ఆకార్యనిర్వాహక సంఘమునకు అధికార ప్రాబల్యము పోయెను. కావున అధ్యక్షుడు స్థానికాధికార వర్గమునకు నెంతదూరమున నుండగలవాడయిన నంత మంచిదియనువాదము కొంతవరకు నంగీకరింప దగి యున్నది. అయినను నిన్నటిదినము ఇతర కారణములను బట్టి గా. బాబు సురేంద్రనాథు గారికి యుక్తమమును చెప్పిరి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయాధ్యక్షుల రాజప్రతినిధిగారి నుండి బంగళారాష్ట్రపు గవర్నరుగారికి మార్పవలసినదని కోరిరి. ఇందుకు హేతువులు లేకపోలేదు. దూరస్థులగు సభ్యులు ఉదాహరణముననే తప్ప స్థానికాధికారివర్గపు చేతిలోకి లు బామ్మ కాకమానకు. అందుచేత దూరస్థులగు సభ్యులు నుంచుకొనుట యెల్లప్పుడును లాభదాయకము కాదు. కావుననే సురేంద్రనాథు గారు మార్పును కోరిరి. అయిన కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము సభికారమున ఒరిస్సా ఆసామి, బర్మా లుండుటచే ఆయాపరగణాల ప్రతినిధులు సురేంద్రనాథు గారి యుక్తమమునకు సభ్యులైరము చెప్పవలసివచ్చెనని వారు. ఆంగ్లభాషయే కరమామృత మను సంపూర్ణవిశ్వాస ముండిన కాలమున నైజామ్ నీమిథ్యంతరములు వచ్చియుండ నోవవు. నిన్నటి చర్చలో గా! బాబువారు దేశభాషలకు కలుగు నన్యాయమును ప్రముఖముగా నుపన్యసించిరి. ఒకప్పుడు అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము మధ్యపరగణాల దేశభాషల కన్యాయ మొనర్పగా ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరింపవలసినవారైరట. ఆసామివారసుభివించిన యనుభవములును సంశ్లేషింపరములు కావటం. ఆసామి బ్రిటిషువారి ప్రభుత్వములోనికి రాకముందు రాజ్యభాష స్వదేశభాషగా నుండినదట! అట్టి రాజ్యభాషను గూడ బంగళీలు తరుమగొట్టి ఆసామి ప్రజల సంవత్సరములు ప్రయత్నముచేసినదటగాని అదియు నొక భాష యని విశ్వవిద్యాలయములో నంగీకరించలేదట! నేటికిని అమృతబాహుపత్ర ఆసామిభాషను

ఉపభాషక్రింద కట్టివేయుచుండునట! ప్రబలులు బలహీనులభాషకుం గూడ జేటుదలంతురు గదా! సురేంద్ర నాథుగారి యుక్తమమును బర్మావతి నిధియు నంగీకరింపలేదు. బాబువారు బీహారు బర్మాలకు త్వరలో విశ్వవిద్యాలయము తేర్పడ నున్నవనిచెప్పి ఆసామికు గూడ విశ్వవిద్యాలయ మేర్పడువరకు ఈయుక్తమ మంగీకరింప రాదని వాదించగా బర్మాప్రతినిధిగారు తమకు రెండేడ్లలోనో మూడేడ్లలోనో విశ్వవిద్యాలయము రానున్నదనియు వంతదనుక ఏమాళ్ళను గూడ దనియు వాక్కుచ్చిరి. మధ్యపరగణాలప్రతినిధి తమకు విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యేకము రానున్నందున విశేష చర్చ యనవసర మనియు దమకును అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమునకును గల సంబంధములు ఆదర్శములుగా దీసికొనదగి యుండ లేదనియు చెప్పిరి. ఈరీతిగా నిన్నటిదినము ఇండియా శాసనసభలో రాష్ట్రాధిపతిగారు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయములు కోరబడియెను. దేశభాషల యాధారమీ విశ్వవిద్యాలయములకు నుండవలయు ననుట యస్పష్టముగా కానవచ్చెను. గా! సర్ శంకర నామరుగారు బహుశాంతముగా సురేంద్రనాథు గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటలో తాము సమయము వచ్చినప్పుడు ఆసామిభాష కన్యాయము జరుగకుండ జూచెదరనియు బర్మావిశ్వవిద్యాలయమును బీహారు ఒరిస్సాలకు పాట్ల విశ్వవిద్యాలయమును ఏర్పడువరకు ఈసంగతు లాలోచించుటకు వీలులేదనియు నుడివిరి. ఆసామిభాషయొక్క లాభాలాభములను తప్పక గమనింతు మని మియొక మాకు నొక్కిచెప్పిరి. రెండు క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయము లధికాలమున నేర్పడ నుండుటయు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు దేశభాషల సంరక్షణము నంగీకరించుటయు రెండును ప్రభుత్వమువారి పద్ధతిలో కలిగిన మార్పును సూచించుచున్నవి. భాష కొక విశ్వవిద్యాలయమును సంపాదించుటయు తుదకు రాష్ట్రవిభజనముభాషాధారక మొనర్చుటయు మర ప్రయత్నములపై నాధారపడి యుండ గలవు. ఆంధ్రులు గమనింతురు గాక యని కోరుచున్నాము.

కొండలెక్కుట.

ఎంతకాలము ఎక్కిరా నారంభించి. కొండలెక్కుటకు నెందరో నిండు వాంఛ లిడుకొని యువ్విభులూరుచున్నారు. ఇప్పటికే ప్రతికక్షివారు తమవనిని ఆరంభించినారు. దండుగలను ఆవలసినదని హెచ్చరింప మొదలడిలినారు. కడచిన మన శాసనసభలోనే యొక తీర్మానము చెప్పుటకు గా. బి. వి. నరిసింహయ్యగారు రాలోచించి రట! ఆలోచించిన మాత్రమున తీర్మానము తెచ్చుటకు వీలు లేదు. మన గౌరవనీయ సభ్యుల కంతటియధికారములేదు. వారద్దానిని సభాసమావేశమునకు పని దినములు ముందుగనే కాగితముపై వ్రాసి ప్రభుత్వమువారికి పంపవలెను. అందులో సంస్కారము లవసరము లగునని ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి సంస్కార మవసర మనితెలుపుచు సభ్యునికి బంపుదురు. ఆసంస్కారములను నియమితకాలమున చేసి పంపిన యెడల ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమునుపక్రమింప నుత్తరువు దయచేయుదురు. ఏతీర్మానము నయినను తిరస్కరించుటకును ప్రభుత్వమువారికి పూర్ణాధికారము కలదు. ఈయధికారము



కారణముగ మన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు గా. నరసింహయ్యగారిని తీర్మానము నుపసంహరించు కొనవలసిన దని కోరిరి. వారు పసంహరించుకొన లేదు. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము వివాదములను దెచ్చునది కావున కూడదని వాదించిరట! అట్లయ్య ను అయ్యగారు వినలేదు. శాసనసభాధ్యక్షుడు అనగా గవర్నరు అందుమీదట తీర్మానమును తిరస్కరించి. ఈసంగతులు హిందూపత్రికకు తెలి యుటచే నాపత్రిక ప్రకటించింది. కడచిన సంవత్సరము కూడ నిట్లే యొకసభ్యుడు తీర్మానమును తే నాలోచించగా ప్రభుత్వాధికారు లాతని బుజ్జ గించి తీర్మానమును నుపసంహరించుకొన తేసిరట! ఈ తీర్మానసందర్భమున మాత్రము మనప్రభుత్వ మువారిట్లు ప్రవర్తించి యుండుట విస్మయజనక ముగా నున్నది. వివాదమును పురికొల్పు ననగా నెచ్చోనుండి వివాదము రాగలదు. ప్రజలద్రవ్య మును వెచ్చపెట్టి హాయిగా నీలగిరులలో చల్లం దనము ననుభవించు నుత్త మోద్యోగీయులేకదా ఈతీర్మానము సద్దవలసినవారు. ప్రభుత్వోద్యోగీ యుల స్వల్పసంతుష్టిని ప్రభుత్వమువారు అణంప లేక యుష్కారనియూ తలపడవలెను. వారి య కారణాసంతుష్టికంటె ప్రజల సకారణా సంతుష్టి ఎక్కువ గమనింపదగినది కాదా పెట్టండ్రుప్రభు గారేల యాలోచింప తున్నారోగదా! హైందవ భూమిలోని యితర ప్రభుత్వములవారు ఈఎండ కాలపు దండుగలను తగ్గించజూచు చుండుట యైన మన ప్రభుత్వము వారికి మార్గదర్శకము కాకూ డదా? సంయుక్త పరగణాల శాసనసభ యొక్క కడపటి సమావేశమున గా. డాక్టరు తేజీ బహ దూర్ సప్రగారు కొండలవ్యయమునందు పదివేల రూపాయలు తగ్గించవలసిన దని కోరిరి. ప్రభుత్వ సభ్యుని ప్రత్యుత్తరమున నీక్రింది వాక్యము లున్నవి.

“ఇట్లు రెట్టి వెంటు గవర్నరుగారు అధికారమునకు వచ్చినాడే కొండలవోపు ప్రశ్నయు సంజల కనన్యాయ మున రెండును బహుభాగితో నాలోచించబడియెను. వెంటనే వ్యయములలో రూ. 10,000 ల తగ్గించవలసినదని నిశ్చయించితిమి. అందుగాను కొన్ని కార్యాలయముల రాజధానిలోనే వదిలివోవుచున్నాము. ఈసంవత్సర మింకను ఎక్కువకార్యాలయములను వదిలి పోవ నిశ్చయించినారము. కార్యాలయములై కొండభూయముల కనుమండి మొత్తము రూ. 14,500 ల నుండి 7,460 లకు తగ్గించినాము.

మనరాజధాని యంతెలు మూతురా 1915-16 లో నీలగిరి యావాసమునకు నై రు 57,560లుగా నుండ 1916-17 లో రు 57,610 లకు పెరిగింది. ఎక్కడి సంయుక్తపరగణాలు? ఎక్కడి మద్రాసు రాజధాని? అచ్చట వ్యయము తగ్గుచుండ నిచ్చట హైందవాంగ్ల పత్రికలు వర్తతావాసమును నేగా భిప్రాయముగా ఖండించుచున్నను ప్రజావ్రతినిధికి తీర్మానమును విమర్శించునంతటి స్వాతంత్ర్యయుని నను లేక పోయినది. యుద్ధనిధి కెన్నియో విధ ముల నందరచేతను సహాయము చేయుచు నుదా రులు పెట్టండు ప్రభువుగారే విలవ్యయత్వము నకు వ్యతిరేకు లగుట యంతే మంచి నిదర్శనము మాత్రము కాజాలదు.

ఆయుధ శాసనము.

కడతన ఇండియా కానన్ నిర్మాణసభగా గా. రామా రాయణింగారు ఆయుధ శాసనమునుండి యెందరకు ౫౪ సం (డెండెండ్లలో) రోధము ముప్పబడినదియో లెక్క తెలుపరల సినదని కోరిరి. ఆయుధ కీ క్రింది ప్రత్యుత్తరము ఫలమునని.

“ఆయుధ శాసనము క్రింద లై సెన్సులియ్య అధికారం దందరో కలదు. ప్రశ్నకు బీత్తుత్తర మియ్యదలచిన యెడల సందర్శనప్రసంగము వివరములు తెలిసికొనవలసి యుండును అట్లు కచ్చపడి లెక్క చేయుటవలన తదను గుణ ఫలము కలుగదు.”

ఇదియంతయు విశ్రాంతి. హైందవ భూమిలో నెందరికి ఆయుధశాసనముయొక్క నిరోధములేగినదియో ప్రభుత్వము వారు గుంభముగా జెప్పలేకుండుట మొదటి లోపము. చెప్ప వలెయిచ్చిందినను ఫలముండదనుట రెండవ లోపము. ఒకతేర నా యంతెలు డెల్విన్సో రానురానుకాసము ఎక్కువయగు విశ్రాంతి నువయోగించబడుచున్నదనవిషయము బయటపడు నని ప్రభుత్వాధికారులు జరికారా తెలియక ప్రజ లేమియో యాడికొనుటకన్న తెలిసి లోపమును చూపింపించుటకు యిచ్చించుట యువవాగులకు లాభకరము కాదా?

మన యర్థకాస్త్ర పండితుడు.

విశ్వవిద్యాలయము దబ్బులినుచుండునందులకు మనయర్థ కాస్త్రపండితుడు అప్పడప్ప డుశక్యములచే మన వీరుల దనుక జూచుచున్నాడు. ఆయన తలపెట్టిన ఆర్థికశాస్త్రము ముఖ తీరినది. మొన్నటిదికంటె ప్రత్యేకముగా పచ్చయప్ప కళాభవమున హైందవభూమిలోని భృగులనుగురించి స్టేటరు గారువర్ణనించిరి. మనపటి యువశాస్త్రములలోకంటె నీయువ శాస్త్రమున గుణము గావచ్చుటకు సంతసించుచున్నాము. ఒక్కొక్కప్పుడు సుసరించి హైందవవిశ్రాంతి సందర్భమున నరయినవో కొన్నిటికి నియంతలయనని స్టేటరుగారు చెప్పి నట్లు తెలియుచున్నది. తాము అంగపంపాలన ఈస్తు ఇండియా కంటె నీ జాతినుండి నిర్దుష్టము వాదించవలసినయూ ఉప్పు దన్ను తమకు ఆశ్వాతపు తన్నుగా కన్పించుచున్నదనియు వాపుచ్చిరి. ఇంతటి నిష్కృష్టమత్వము నిజముగా ప్రశంస నీయన.

వగోబరుపార్కు నిర్మదర్శనము.

ఉదకమండలము. (ఈవన్నరుగారి నూచనప్రకారము ప్రదర్శనపు ఏర్పాటులను చేయుట కేర్పరుపబడిన కమిటివారు గురువారము వాడు కలెక్టరుగారి కార్యాలయమున జరగజూ కార్కురుగారి యభ్యుత్తరక్రింద సమావేశమైరి. కమిటి సభ్యులు సగము నుండి విచ్చేసిరి. 16 గురు సభ్యులుగల కార్యనిర్వాహక సంఘ మొకటి ఏర్పాటుచేయబడినది. ప్రదర్శనమున జయప్రదయగ నిర్వహించుటకై సంఘమువారు రుసుమింపవలయు విధులు పెక్కులు నూచించబడినవి. జమీనావాకమిటివాదా తేదిలను తమయావరణమున ఆశ్రయిద్దగననుక జరపుటకును, తిమ్మాల మున చేతురిన ధనమును యుద్ధనిధి కిచ్చుటకును నిశ్చయించి యుండిరిని మేజరుబార్డుగాని నూచించిరి. ఇట్టి అధికార విభజన నుండిన కార్యధంగ చు గు నని యు, ప్రత్యేకముగ రెండు ప్రదర్శనములు జరపకూడదనియు, పార్కు ప్రదర్శనపు కమిటివారే ప్రదర్శనమున నడుపుటగాను హోబర్డు పార్కు నుండిరమును జమీనావా కమిటివారు పార్కు ప్రదర్శన సంఘమువారి కతము చేయవలసిందని కోరవలసినదనియు సభవారి తక్షణమున రోల్లెండ్సును గానీసాంబుగార్డు తెలియజేసిరి. కార్యనిర్వాహక సంఘ మున జమీనావా కమిటివారు పెక్కుండు సభ్యులుగ నుండి రివియుతత్వాంజము వివాదములు సంభవించి రసాభాసము జరగనేరదనియు సభాధ్యక్షుడనెను. చుందిరముయొక్క ఆస రణము మేసెల 12, 18 తేదీలయందు పార్కుప్రదర్శన కమిటివారు అధికారమున నుండవల సినను తీర్మానము నుపసాదించి ఈతీర్మానము నేడు సభవారి యభిప్రాయము నారంభింకదనని రోల్లెండ్సుగారునిరి. ఆతీర్మానమును గానీ సాంబుగార్డు బలపరచిరి. తీర్మాన ముమోదించబడినది.

బంకురాక్షోమము

నిన్నటి సాయంత్రంపు సభ. చెన్నపట్టణమునకు రమారమి 5 మైళ్ల దూరముననున్న పెరంబూరులో నిన్న సాయంత్రంపు 6 గంటలకు బంకురాక్షోమమునకు బాధకుడు జనుల సాహాయ్యము నిమిత్త మొక సభ జరిగింబడినది. సభాభవము పురజనులలో కిటకిటలాడు చుండెను. ఆంధ్రప్రదేశ్ సుపాదమలకు గాడిచెల్ల హరి సర్వోత్తమరావుగారు అగ్రాధిపత్యము వహించిరి. డౌను పీడితులగు బంకురా ప్రజలకు అన్ని విధముల సాహాయ్యము చేయవలయునని పాతలను కోరుచుట్టిరి. రంగనాథయ్యనాయకు గారును, గాగ్గియనాథయ్య, ముక్కా నుండితుడును, తదితరులు నుపవర్ణించిరి. 8 రూపాయలు సభయందు వెంటనే వసూలయినవి. 20 రూపాయలకు వాగ్దానము చేయబడినది. చందాలను వసూలుచేయు నిమిత్త మొక సంఘము నియ మింపబడినది.

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు పురపాలక సంఘము. — వై సంగు ము వారు 29 తేదీ బుధవారమునాడు సాయంత్రం 5-15 గంటలకు సంఘకార్యాలయములో సమావేశమయిరి.

బంకురాక్షోమనిధి. — నెల్లూరులో కాపురీధియం దున్న శీతేశలింగసంగుమువారు బంకురాక్షోమనిధికి రూ. 20 ల ను ఈ దినమున మాకార్యాలయమునకు బంపినారు.

విద్యాశాఖా సభ్యులు. — ట్యూరింగు హిందూ కళాశాలకు బాచుటకు. ముక్కానాటరు, ఇ. ఎమ్. మెక్ మెయి, బి. హనుమంతరావు గార్లు తిరువల్వేలికి నిన్నటి మొయి 30 బోలులో పోయిరి

సకన్యత వివోధిని సభ. — వై సభవారు 26-6 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 5 గంటలకు డిక్టేటరీయా ప ట్లికు నుండిరములు ఆంధ్రభావయంను ప్రస్తావన జాటకమున ప్రదర్శించెదరు.

ఒక సేవకుడు. — అదరాసు దొరతనమువారి సెక్రటేరియములోని లోకలు మ్యూనిసిపలుకాఖాలో సేవకుడుగనున్న జగన్నాధరావు ఆనువాడు దొరతనమువారి కాగితముల కట్టలను రెండింటిని దొంగిలించెను. అందువలన వానికి మూడుమాస నాలు కఠింకను విధింపబడెను.

హోలీసు బహుగుతులు. — ఇంద్రవ దొరకకుండ నుండి ఒకనేకము పట్టుకొనండుకు సబుఇన్స్పెక్టర్ సబ్ దారు హుస్సేనుగారిని, జేరరాజులు అను హెడ్డుకానిస్టేబులు ను బాగాపనిచేసేటటు దిప్రూటీ కమిషనరుగారు గ్రంధస మొసరించిరి

ఎస్. పి. సి. ఏ. న్యాయసభ, 1915. — ఈ సెల 31-6 తేదీ శుక్రవారమునాడు ఈ క్రింది బహుమాన ములు పంచిపెట్టబడును. ఇంగ్లీషు న్యాయములు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ బంగారుపతకము కె.సి. క్రిగివాసనగారి కిచ్చబడును. పచ్చయప్పకాలేజీ బహుమతులు అర్. కలకోపనగారికిని ఎమ్. గోవిందనుగారికిని నియ్యబడును. శేకభాను వ్యాసము ఎస్. జి. నుబ్రహ్మణ్యునకు (బి. ఎమ్. కాలేజీ కల్లికోట) వెండిపతక మిచ్చబడినది.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము.

25 తేదీ శనివారము సాయంత్రం 5 గంటలకు బార్టిలౌ ను, ఆగ్లాపిల్లపిల్లగారి 27 వ నెంబరు నుండిరములో చెన్నపురి వారిములు సమావేశము జరగును. భాంతీయ శ్రీప్రద్యను గూర్చి దొరతనమువారి చూపిన ఆదరణమునకు కొత్తము వారి సభివందించుట వీరి యుద్దేశము. శ్రీమతి కె.ఎ. మంగమ్మ, కందస్వామిశెట్టి నతి, లక్ష్మీరతిసతి, సర్వోత్తమరావుసతి, త్యాగరాయమొదలియును సతి మున్నగువారు రుపవర్ణించెద రు. ఎ. గోవిందరాజులు కన్యగాన సభాధిపత్యము వహించురు.

రైల్వే డీకొనుట. — మొగల్లూరు బి. గ్యూరస్టేషనులకు నడుచుండు దిల్లసుగనస్టేషనుయొద్ద ఫిల్లిపక్కుప్పినురైలును సామానులైలును డీకొనినవి. ఈవృత్తాంతము నేటి ఉదయము న (22-3-16) తెలియగానే బాంకిపురము ఆశ్రయ పులిలె ను. ఉధ్యాన్నము 8:30 గ. ఎక్కుప్పినుగయిలు బాంకి పురము ను ౫ డ తి నది. ఆరు గంట లాల స్వ మైనది. తెల్ల వారు బామున నాటగు గంటలకు వాము నిద్రలోనుండి క్రుల్లికపడితియుండు కొందర ప్రయాణికులు బల్లలవైండి క్రిందపడినయు కొందరికి బలముగ గాయములు తగినవయిలు ఈరైలువై వచ్చినప్రయాణికులు తెలియపరచిరి. రెండురైల్లు తాలూకు డ్రైవరులు సామానుల బండి తాలూకు గార్డును చచ్చిపోయిరి వారుచెప్పయండిరి గాని నిరారణగ చెప్పటకు వీలలేదు. దిలవ ఎగరస్టేషను ఈ ద్యోగులు ప్రమాదముచే నీరైలు డీకొనినను తెలియకచ్చిరి. సామానుల బండిస్టేషనును చేరక పూర్వము స్టేషను ముప్పుకు ప్లాసింజరు బండికి గూడ హెచ్చరిక బుచ్చుకొనెను. అబండి సామానుల బండికంటె శీఘ్రగమనముల దుకుటచే దాని త్వ రలో ౫లసికొని డీకొనెను. వాలువైదు బండ్లు పూర్వముగ ధ్వం సమైనది. మొత్తము సప్త మింకను తెలియరాలేదు. కొన్నిగంటల వరకు ఇతరులదానివై రైల్లు నడచుటలేదు. ఎస్. సింహా గారు ప్రయాణికులలో నొకరుగ నుండి గారు ప్రమాదము వందలేదు.





# బిరోపా మహా సంగ్రహము

## ఆంగ్లయుద్ధనౌకలు జర్మనీ యుద్ధనౌకలను వెంటదరుముట

బెల్జియమువారికి మిత్రముండలి అభయముగాను మొసగుట

వెర్దను సంగ్రహము—రష్యాచక్రవర్తిగారి పొగడ్డ

హాల్లింజ్ ప్రభువైద్యకళాశాలకు బొంబాయివారు సహాయమునకుట.

ఇంగ్లాండు

భోగవస్తు నిషేధనము.

లండను, మార్చి 21:— మోటారు బండ్లు, బై సికిలులు, సంగీతసాధనములు మార్చు గు భోగవస్తువుల నిషేధనము నిర్దేశించు ప్రకటనమున శ్రీ చక్రవర్తిగారు ప్రకటించిరి.

లండను, మార్చి 21:—భోగ్యైక్య ప్రయోజనములగు నితర వస్తువులగుడ నిషేధించబడునని యిచ్చుచు గారు నిన్నటితో జూరెన్సిరి.

ఆస్ట్రేలియా ప్రధాన మంత్రి.

లండను, మార్చి 21:—వీరు వీరీ కవునిజులో ప్రమాదము జరిగి.

ఆస్ట్రేలియా సంగ్రహము.

లండను, మార్చి 21:—మంత్రిగారు యుద్ధ సంఘసభకు హాజరైరి.

ఆంగ్ల యుద్ధనౌకలు.

జర్మను డిస్ట్రీయరుల వెంటదరుముట.

లండను, మార్చి 21:—బెల్జియము సమరద్రోహమున కసతిమారమున ఆంగ్ల యుద్ధనౌకలు నాలుగు కి జర్మను డిస్ట్రీయరులకు బానిసలు. జర్మను యుద్ధనౌకలు వెంటనే జీల్లుబికి పంపింపబడి. ఆంగ్లనౌకలు బానిస వెంటదరుమింపబడి ఇరులెగల వారికిని యుద్ధయుద్ధముజరిగినది. ఇందువలన జర్మనునౌకలు రెండిటికి నష్టము కలిగినది. మా నావికులలో నలువురు గాయపడిరి నౌకాదళాధికారులు ప్రయత్నించిరి.

బలేవియరు నౌక.

లండను, మార్చి 21:—యుద్ధనౌకలు కాపలాగానుండి తిరిగిని బెల్జియమున మేము మానకను కడలింపవలసి బలేవియరు నౌకలోనివారు చెప్పిరి ఆమెప్పుడం చార్తాపత్రికలు ప్రానిసిన.

ఘాజీ నౌక.

లండను, మార్చి 21:—ఈ నౌక ఇంగ్లండ్ కు వలబడుచున్నది. అది ముందుకు వారికి యుద్ధలో నానుకొనియున్నది. నౌకలోని వారు చాబాగము పాడగునట్లున్నది.

మేజరు జనరలు లాంగుగారు

లండను, మార్చి 21:—మేజరు జనరలు లాంగుగారు రాజీనామా నివృత్తిదినము కారణములు వాటిలెలియవు. అవి కర్మక్రమబంధము లయ్యుండునని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో తెలియగుచు నుండిరి.

మిత్రముండలి ఆధిక సంఘము

లండను, మార్చి 21:—ఈసంఘము సహచరములతోడి లింకను నిర్ధారణము చేయబడలేదు. ఆసంఘమున యుద్ధమున గారాంగ్ల దేశప్రతినిధులలో ప్రముఖులుగా నుండురు. ఈ శభవ జపాను దేశపు ప్రతినిధులగుడ పుపుట ఆదేశమువారు కోరబడిరి పార్లమెంటు ప్రజలసభలో లాయరుబార్ని గాయనడిగిరి.

కర్నలు యూప్రెను ప్రెచరుగారు

లండను, మార్చి 22:—కాశ్మీరీక ముశ్వలమున నితర దాతృవాక్యచేసికొనెనని మరణ విశ్వాసమున తీర్మానించెను.

మరణము.

లండను, మార్చి 21:—ఫిరంగిగుండు దెబ్బకుండి తెల్పుములో లార్డు బెర్గెనగారి సోదరుడు కర్నలు యూప్రెను ప్రెచరు అనునతడు మరణించెను.

బెల్జియమున కథ యము

లండను, మార్చి 21:—పండితాల సంపాదన సమయమున జర్మను చక్రవర్తి బెల్జియము దేశ మాహ్వనింపబడుననియు బెల్జియమునకు రాజకీయ ఆధిక స్వాతంత్ర్యము లాగునబడి ఆ దేశ యందు చిట్టచుట్టల నష్టమునకు మొలకపడునందాక వైరము లాపబడవలయు సర్ ఎవర్నెస్ట్ కేగారు ఆంగ్లవరాను రష్యావారి సమాధానమును పార్లమెంటు ప్రజల సభలో తెల్లడించునపుడు ఇట్లుగా కరతాళ ధ్వజం నొసర్చి. ఆంగ్ల గాన్త్రీకు బెల్జియము ఆధిక పునరుద్ధారణమునకొప్పును.

ఫ్రాన్సు

వెర్దనుయొద్ద జర్మనీయుల ముట్టడి.

లండను, మార్చి 21:—వెర్దనుయొద్ద జర్మనీయులు సంపూర్ణముగ నోడింపబడిరి విశ్వాసార్థ తృప్తిగలవలసి బెల్జియమునకున్నదని తరూన తిరిగిలు జాగ్రసిరి.

సవాయిబ్యాధికి క్రొత్తమందు

పారిసు, మార్చి 21:—ఈ బ్యాధి కొక క్రొత్తయిన ధను కనిపెట్టబడినది. ఇది చురీజిచ్చుకం పెద్దగుణమున కత్తిరి కలిగి నున్నది. నిరపాయమైనది.

అంగ్లేయుల ప్రయత్నము

లండను, మార్చి 22:—పర్షియాలో మాక్వెస్టాబ్లె యొద్ద నున్న శత్రువుల కందకములమీద మేము చాడినట్టితిమి. కొంత మంది శత్రువులను కడలేపితిమి. శత్రువయమున నె శత్రువులు తిరిగి సోమయొద్ద నొకస్థానమున ప్రవేశించిరి, గాని వారిని వెంటనే తిరిగిపంపి. వారిలో నొక యుద్ధోగిని పట్టుకొంటిమి. ఇద్దరుద్ధోగిలు చాతులైరి.

చుర్రానువారి ప్రకటనము

పారిసు, మార్చి 22:—అగ్గెనులో చేరిగోళములు ప్రయోగింపబడినవి. మ్యాజునకి పశ్చిమమున మెలనుకోర్టు ప్రాంతమున ఫిరంగులు పాల్కుగాకాల్పబడినవి. మాఫింగుల కేగములను జర్మనులు పంపి మమ్మెరుంపబాలక పోయిరి. మ్యాజునపశ్చిమమున ఇతరవోట్లు తీవ్రముగ ఫిరంగులు కాల్పబడినవి. దేను—మహ్మూద—అడవులలో పరాను ప్రమానిజులు బొంబులను వదలిరి.

పేరిసు మార్చి 21:—ఎవోకోర్టు చులను కోర్టు

యొద్ద రాత్రి జర్మనీయులు వెక్కువదనము నుట్టడిపిరి. ఈ ప్రదేశముల వెద్దపై బాపెల్లులు చేయబడుచున్నవి. నుట్టకు అయిదు జర్మనీయులు ముండెనుద్రావకముల నువయోగింపబడిరి. మాఫింగులు జర్మనీయుల కధికనష్టముల గలిగించిన వారు మెల్ల మెల్లగ బోయిడి అవోకోర్టు అంబుసు ములనుకోర్టు అతలఅగ్నేయభాగము వాక్రిమింపబడిరి. అతలమునండి నుట్టడిపిరి జర్మనీయులు పలు సార్లు శత్రువులనుత్తముల నొసర్చిరి. ఇతరస్థలముల చేరు కొంతముగ నుట్టడి. వేదకప్రదేశమున బీసింగెత్తరమున కత్తిపు లాకసారి చానేనల దలపడి వెంటనే తిరిగివేయబడి పిప్పిఅంబువు సరిపార్టులయింప పరానుఫిరంగులు విప్లవంధులునుమింపచున్నవి.

రష్యా

గెలిసియా రంగమున రష్యనుల విజయము.

లండను, మార్చి 21:—జర్మనీయులకు 25 మైళ్లు ఉత్తరమునకును ఈజిప్టున జనరలు ఇరవాన్ గారు ఫిబ్రవరి నెలలో నాక్రిమింపబడిరి. పుస్తూరము వీరు మికాలిజెన తూర్పుననున్న నొకప్రధానమంత్రి ముఖము నాక్రిమింపబడిరి. మికాలిజె ఈజిప్టున జాతన్యమున రి మైల్లదూరమున నున్నది.

తరాజయమును ఆస్ట్రేలియా లాభ్యుకొనట.  
గొప్ప యశజయముకలుగుటచే నీర్వహనది రక్షణస్థానములనువిడచివెట్టి బాలెన్ జికి వర్తకములకు బోతిమనియిన్నా వాలో వెలువరింపబడిన ఒకప్రకటనమున తెలియ చేయబడెను. బాలెన్ జికి జర్మనీ విట్టునకు నుమారుపది మైళ్లదూర ముండును. ఆస్ట్రేలియావారికి బలమును నష్టములు కలిగినవి ప్రయోగపడెను.

పొలెండులో న్యాధుల ప్రాబల్యము.  
లండను, మార్చి 20:—తర్వాతారి కాలూజ్ పొలెండు భాగములలో గొన్నిటి ఆస్ట్రేలియాకు లాక్రిమింపబడియుండిరి ఈభాగములయందు ప్రస్తుతముకలరా రక్తగ్రహణి, పేగు వ్యాధులు విస్తృతమయియున్నవి ఆర్జెంటినా కాలంగుభక్తిక ప్రానికరి.

ఇస్పానునాక్రిమింపబడినది  
పేరిసు, మార్చి 21:—రష్యావారు ఇస్పాను నాక్రిమింపబడిరి. బెల్గ్రాగ్రిగారు ఇండి తిరిగివా ప్రవర్తింపిరి. రష్యనులు ఇస్పానును ప్రవేశించుట.  
లండను, మార్చి 21:—రష్యావారు 18-వ తేదీ ఇస్పానును ప్రవేశించిరి. తెహరాజునుండి రూటరు విశేషమును తిరిగివాక్రిమిచ్చెను.

రష్యావారి ప్రకటనము  
పెట్రోగ్రదు, మార్చి 22:—మిచావెజెయొద్ద వంతెన మొగను బట్టుకొనుటలో పేము రెండుఫిరంగులను బట్టుకొంటిమి అస్థానరక్షకులలో చాచుంది బాహావాహీ సంగరమున చాతులైరి.  
కాక్కును రంగ అందలిసేన పశ్చిమముగ కొన్ని మైళ్లు ముందుకువెల్లెను. కొంతసేరజరిగింది ద్వీక్కునదక్షిణమున రష్యాసేన శత్రువుల మొదటిచిట్టై నాక్రిమింపెనరి రష్యా వారు ప్రకటించిరి.

రష్యావారు ప్రకటించుట  
పారిసు, మార్చి 22:—వెర్దనుయొద్ద పరానువారు చావిన సాహసమునకు బాహునాకు పరాను వైరముల కర్మధికము గ మెచ్చుకొనిరి. కిచాతుగు విశోధులను పరానువారు పాదాకాగింతుల నొందరని బాహునాకి విశ్వాసముగలను. శత్రువులను తలపకుటకు రష్యా వైరియము నీర్వహుగ నున్నాడు. ఉత్తరపులకొడకు నిరీక్షించుచున్నాడు. రష్యా సేనాని ఎంపీత్రి గారు బారిగారి యనుచుతిరి జనరలు నాకే గారికితంతివార్త నంపిరి.

ఇటలీ  
ఇటలీ సేనల కలసిక.  
పేరిసు, మార్చి 21:—కాలమునా గ్వచ్చుమై యుండిన పును ఇటలీసేనలు ముందునకు సాగునని ప్రసంగమున జనరలు కదోర్న గారనిరి.

జర్మనీ  
జర్మను నౌకాదళము.  
లండను, మార్చి 20:—కీలు, విరోహెల్సు, హేలెన, హెలిగలాండు ప్రదేశముల జర్మనుయుద్ధనౌక లిటిరల సంచారము చేయుచున్నవి బెర్ని విశేషమును కోముకన్కో. కాపత్రికకు వాగినను.

బలేవియా రాష్ట్రమున జర్మనీయులయొక విరోధభావము.  
లండను, మార్చి 20:—వెర్దను సమరము క్రింద బలేవియాపటాలము అపయోగింపబడినది. బలేవియాకు రిజర్వు సేనలు లేకపోవుటచే తక్షణస్వమున మరలవ్రాండుట కనచుర మై యున్నది. బలేవియా రాష్ట్రమున జర్మనీయులయొక విరోధభావము పాల్కుచున్నది. బ్యాగ్రియ విశేషమును ఇంట్రిలు న్యూనుభక్తికు తెలియపరచెను.

టర్కీ  
ఎవర్దపాపా.  
లండను, మార్చి 20:—నీరియ తేలెట్టిలను, మెడినెరకు అరేబియాను జీవీక్షింది పాసగాను కన్స్టాంటి నోపిలుకు మరలివచ్చిరి జర్మనీకుద్ధోగిలు ప్రయత్నించిరి.

ఆస్త్రియా

ఆస్త్రియానుల యోటము.

లండను మార్చి 21.—జర్మనీ విజృంభణ తరువాత 12½ శాతం వరకు భేదపడిన ఆస్త్రియా వారి ప్రజలను కూడించు చున్నది. కేంద్రీకృతమైన కళాకార్యముతో రక్షించబడిన యువతరమును ఉన్నట్లు నాడుకొని యువములు భర్తలను మొనరింప ఆవి విడిచివేయబడినది. రష్యావారు మాటు వందలకొలదిని శిక్షణ భేదించి తమకు బాధించుచుండినను నైనికుల ప్రార్థనలకు చెందక విడుదలయి వంతు రష్యావారిలో పోరాడిరి. ఆప్పుడు ఆస్త్రియానుల ప్రాంతాల్లోని నైనుకుల పోయెను. తమ ప్రార్థనలకు గానుకొనిన నైనుకుల పడవలములముల సేవకునని దాలుచుండిరి. రష్యావారు ఫిరంగులనుండి యగ్నిని వెలువరించుచుంటే ప్రాంతానముల నదిదాటుట దుర్లభమయ్యెను. ఆస్త్రియానుల నీప్రయత్నము రష్యావారులను నడుమ జిక్కుకొని ఉన్నట్లుగా నొకమార్గమును కలిగించుకొని తమకు పో నుద్యమించెను. వీరు రాత్రి బయలుదేరి మిగిలిన సేన అడుగుమును జూరకొడికి చేరినవి ఆస్త్రియా వారు ప్రయత్నించిరి.

బల్గేరియా

బల్గేరియా, రుమేనియా రాజ్యములు.

లండను, మార్చి 20.—రుమేనియా, బల్గేరియానుల పోడి తంతివారానుచారమును బల్గేరియావారు నిలుపుకొని ఏకాగ్రుణ్ణులను 18వ తేదీన రుమేనియా వారు సానుకూలము తెలియ పరచెను.

ఫ్రీ

ఫ్రీను సెక్రెటరీగారి తంతివార్త.

ఫ్రీ, మార్చి 22.—ఈనెల 22-న తేదీన రాజనీతిని గాని కట్టు తంతివార్త పంపబడినది.

కర్నూలు జర్మనీయుల నుట్టుకులను పరానువాదు వెనుకకు గొట్టుచుండిరి. 18-వ తేదీన విశేషమును ఫిరంగులను వాచుల నొసర్చి వాళ్ళు గ్రామరక్షణలను నడుమ కరువులను పలుకార్లు మట్టికి పడిరి కాని పరానుకూలముండి వెనుకకు అగ్ని జ్వాలల మూలమున వారాకండ్లములను దండులేకపోయిరి సాయంకాలమున వాళ్ళు దామూపులకు నడుమ వరలముట్టిడి జరిపిరిగాని ఫలితము లేనది.

19వ తేదీన ఫిరంగులను కాల్పుట యదావుడిగిరి. జర్మనీయులు మరిమట్టిడి తలపెట్టెరి. రంగము నందంకిలను పరాను కలిగియు విజృంభించెను.

కాశ్మీరు మెట్టు ప్రేమలనై 17వ తేదీన పరాను విమానములు 54 బాంబుల వేసినవి.

ఇనుపదారాలను చాల ప్రేమింపబడును వివరము నవి. దుర్మజెనుకాలనై 10 బాంబులను అర్జునిట్టు ప్రేమలనై 5 బాంబులను వేయబడినవి. హస్తీయ విమాననిర్మాణ స్థానము, చుట్టూను ప్రేమలనై 28విమానములు 72 బాంబులను వేసినవి.

మందుగనుల ప్రేమి హోహుకాలరను ప్రజలమున కేళువులు రిక్రేటరుల నాక్రమించుకొనిరి ఇరు తెగలవారి విమానములు మరుకున వర్తించెనది అంగ్లేయులు తెలియపరచిరి.

కెన్య పుట వంతెనములను, తక్కువరమును ఫిరంగులు కాల్పుడినవి రష్యావారు తెలియపరచిరి. డిగ్లెన్ గునకు దక్షిణము 84 మైళ్లలోనున్న విడేరు ప్రజలమున రష్యా వారు కేళువులకునకములనై ఫిరంగులను గాల్పిరి.

టాల్మీక ప్రజలమున ఫిరంగులు గాల్పుడినవి. తదనంతరమున పంతమేనియటి గుట్టపై మట్టముల నలుపుడినవి ఇటలీవారి ప్రేమలనై కర్మరణమున కేళువులు కొంతభాగము నాక్రమించుకొనిరి.

ఆదివారమునాడు నాలుగు జర్మనీవా విమానములు కెంటు ప్రదేశమునైకిచ్చి 48 బాంబులను విడిచిరి. అందులను 3 గురు ప్రభువులను ఒక స్త్రీయును 5 గురు పిల్లలు మరణించిరి, 41 గురు గాయపడిరి. ఒక జర్మను విమానము క్రైందలమునట్లు చేయబడినది. అట్లర్థము చంపబడినది.

లండను మార్చి 21.—పరానువారు కర్నూలు యొద్ద నిలువకలిగియే యున్నాడు. మ్యాజులకు పశ్చిమమున కేళువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్పు మెలనుకొర్లు అనుకొర్లులకు నడుమ దివ్యావార్తమును బరసి తీవ్రముగ కలపడినది. పరాను వారన్ని కర్నూలునుగిరి వారిని తమిరి. ఒకచోట మాత్రమే

వారు కొద్దిగా ముందుకు రాగలిగిరి. 304 గుట్టయొద్ద జర్మనులు తీవ్రముగ కలపడిరి. మ్యాజులకు తూర్పున కల్లుల దిగి యువరయొద్ద వారు కలపడి విధములైరి.

55 మిర్చినుండలి విమానములు జిల్లీకయొద్ద నున్న జర్మను వావిమాన స్థానముమీదను వాయువిమాన స్థానముమీదను బాంబులను వేసెను. చాల నష్టమును కలిగించెను. అన్ని విమానములను సురక్షితముగ మరల్చివచ్చినవి. అవిమానములు దామాషాను 200 పానుల బయలుగల బాంబులను గొని పోయినవి.

డిన్స్సుగ్ల దక్షిణమున పోరు జరిగినది. టెర్రెల్సుగ్ల తూర్పున ట్రెకోనెల్సును రుమేనియా గాక్రమించిరి.

ఫిరంగుల ముద్దులు జరిగినవి. సాంటామార్తయ యొద్ద ఇటలీవారు కొంత నష్టము పోయిరి.

గ్రామ వ్యవస్థలు.

[వ. పి. పాల్తో బి. వి. బి. ఎల్ గారు]  
[ఈసారి గ్రామములలోని కృషి కార్యము దీనిములలోని, గ్రామములలోని కృషి కార్యములను కర్షింపుచున్నాడు. ఈ వ్యాసమునందే పాల్తోగారు గ్రామములలోని కృషి కార్యము సాకల్యముగ వివరించిరి.]

కృషి కార్యము, మానవలను 1819వ సంవత్సరము రిక్లెటి మెంటుచేసిరి. ఈ గ్రామము కృషి కార్యమునకు ఉత్తరమున 8 మైళ్లదూరమున ఉన్నది. పాలకొండవెళ్లగొడ్డుకు కెండు మైళ్లలో కలదు. లాంబుకొండ కాలువ గ్రామముమీదను జరిగించుచుండుటచే నీటి ఇబ్బంది లేదు. ఈ గ్రామము నందు 1819 ఎకరములు సేవ్యముగనున్నవి. రిక్లెటి మెంటుకు పూర్వముగా, ఇంతభూమి సాగుబడి యుండెను. ఇక్కడ 45 ఎకరములలో మాత్రమే మనువంకించుచున్నాడు. 1881వ సంవత్సరము జనాభాప్రకారముగ 2188, గురు 1891 లో 2235 గురు 1901లో 2267 గురు 1911 లో 2298 గురు జనులు ఉండియున్నట్లు తెలుచున్నది. 1891 లో నిక్కడ 1808 గురు రైతులును, 1901 లో 948 గురును, 1911 లో 820 మంది మాత్రమేయుండిరి. గతఇకవది సంవత్సరములలో రైతులు వ్యవసాయదారుల సంఖ్య నానాటికి తరుగుచున్నది. 1891 లోని గుంతులను, ఇప్పటికిని గుంతులను చూచుకొనినయెడల అప్పటికంటే రైతులు ఇప్పుడు 100కి 36 వంతులు తగ్గినట్లు తెలుచున్నది. గురును నూరునుండి ఇక్కడ నుండి లేచిపోయిరి. వీరిలో సాతిక మంది వరకు తమ భూములను అమ్ముకొనియె, తనభూముల తిప్పుకొనలేకపోవుటవలన ఋణదాతకు స్వాధీనముచేసియో తనకుండిన స్వాధీని వివరముగిరి. ఇక్కడభూమి దున్ని వ్యవసాయము చేయుటవలన పొట్ట గడియుట లేదని దీనిబట్టి పూర్తిగ కృత మగుచున్నది. నానాటికి మాన్యములపోయి, ఇప్పుడు కేరలముల కెక్కలవలన దీనిచంపవలసినవారిసంఖ్య హెచ్చిపోవుచున్నది. 1891 వ సంవత్సరములో మడిమాన్యములేనవారు 298 మాత్రమే యుండి, 1901 లో వారిసంఖ్య 1824 గురులకు పెరిగినది. 1911 సంవత్సరమునకు వీరునుగిరి వృద్ధియైరి. గ్రామములోని వర్తకులు తగ్గవలెను. హెచ్చునలేదు. వీరుఎప్పుడెంతే 428 గురుండిరి.

గ్రామములోని పట్టాభూముల స్వభావమును తెలిసికొనిన యెడల, మాన్యములేనవారిని ఏదో “భూమిబుట్ట” యొక్క వారికి సంబంధించిన సంగతి సందర్భములను సుబోధకములగును. రూపాయల అంతకు తక్కువ చెల్లుచుండిన పట్టాము 108, పదిరూపాయలు, అంతకు తక్కువగను నున్నవి 288, మున్నెమూసాయలను, అంత తక్కువగను చెల్లుచుండినవి 94 పట్టాముల కలవు.

[గ్రామములో 489 పట్టామున్నవి. వీరివలన 5641-2 లు పన్ను చెల్లుచున్నది. 489 పట్టాములలో 441 పట్టాదారులు ఒక రూపాయ మొదలు మున్నెమూసాయలను చెల్లించుచున్నాడు. పట్టాదారులలో నూటికి 90 మంది 30 రూపాయలకంటే ఎక్కువ పన్ను చెల్లించుటలేదు. గ్రామములో 1819 ఎకరములభూమి సాగుబడియందున్నది. తక్కువ నిజవలదు టింగిగాని నేయుటకుగాని స్థలములేదు. 1909-10 వ సంవత్సరము వేసిన లెక్కల ప్రకారము దుక్కిలైదులు, దున్నపోతులు 172, అవులు 64, గేదెలు 12, తేగలు 54, మేకలు, గొర్రెలు, 142 ను గ్రామములో తక్కువగనుండును. గ్రామమునకు గురు 28 బండ్లున్నవి, 35 అరకలున్నవి. లాంబుకొండ కాలువనీటివలన సాగుబడి అగుచున్నది. పశువులకు వీడు బట్టిలేకుండ, భూమిసంకలన సేవ్యము చేయుట మాన్యముగనున్నది. అందువలననే పశుగణ మంతవృద్ధిచోలేదు. పట్టాదారులందరూ చాల పశువులను పోషించలేకున్నాడు. వ్యవసాయ దారులందరూ అవులు 70 దెలు 40 మంది వలన భూములకు కావలసిన సంతక సేవ పడుతుంది. అట్టి సదుపాయము ఇక్కడలేదు. ఒకటి రెండు తక్కువకంటే గొప్ప కరువులవారు మాడపోషించ బాలకున్నాడు. తక్కువ వీరులేవలన గ్రామములోని దళముగ పశువులను పోషించుట కష్టము. కాడిగట్టుమీదను, చెరువుగట్టుమీదను గడ్డితీసి వీనిని నేపుకొందురు. గట్టుమీద గడ్డితీసి మట్టిపొవుట్లు కర్మతో బాదివీటిలో కడిగి ఆరకే దూడలకు వేయబడును. కొంచెము పశువులను రైతులు దూడలకు తిట్టు కవులు, గుడ్లకల పెట్టెదరు. మెట్టలూని నవ్వును, దుక్కిలైదు నవ్వును ఎడల చిట్టును పెట్టెదరు.

ఒక ఇంజనీయరు కాల్చి చంపబడుట

విశాంతు యంగునసాల్పు మెట్టియొక సతకు ఇంజనీయరుగ పనిచేయుచుండెను. ఇతడికిరల కాల్చిచంపబడినది. ఈవిషయమై దర్యాప్రజకుచున్నది. దర్యాప్రజాని యంతములు లేలేనవి. గురువారము నాటిరాత్రి యాతడు ఒక బర్మా దేశమువారి ఇంటికి పోయి మెరె అను బాలిక యొక్కదా అని ప్రశ్నించెను నాటికి ఇంట లేదని ప్రత్యుత్తర మియి బడిగెన నయ్యెను దారిని బోయెను. మరికొంతసేపటికి నిస్తాంశబులు కనవచ్చెను. రైల్వేటికెనులలో నుండిన ఇరువురు పోరాడు విమానములు రాము జూచితిమని కాటులు చెప్పుచున్నాడు. ఒకడు వంతెనపైనుండి తగుగి త్రిపారిపోయెను. మెట్టియనంతరమున నొక డాక్టరగనమును నమిపించెను ఈవృత్తాంతము గ్రామములోని పోలీసువారికిని తెలియజేయబడ నారకుట వచ్చిరి. మెట్టి వీరుకుండి నిస్తాంశుండు చొచ్చుకొని యింట వాగు గాంచిరి. వైన వివరంబులైన ఇంటనుండిన మంయొకబాలికకు మెట్టివై ప్రేమముకలను. ఆమెతో నెట్టి సంబంధమైన కలిగియున్నచో నిచ్చి కాల్చి చంపుదునని ఆతడును నున్న బోన్సు అను అంగ్లే ఇండియను మెక్కిరిని బెడలించి యుండినట్లు తెలియవచ్చినది. కేసువిషయమై పోలీసు డిప్యూటీ మామరండెంటు గారింకను దర్యాప్ర సాగించు చున్నాడు.

హార్డింజి ప్రభిష్ట ప్రెక్షుకాళు.—ఈ కళాకాలకు పలుయు ధనమును పూర్తిచేయుటకు రాష్ట్రపాలకులకు అధికముగ ప్రయత్నింపవలసినది. శ్రీహార్డింజిప్రభుగారు దువక్రమ బోన్సుననుయమున హెచ్చరించిరి. అంజులకు చెల్లిండ్లనుప్రభిష్ట గారు మొదట పంపిన విజ్ఞాపనముల ప్రకారముగిరిన మొత్తములనువివరించిరి. 62000 బాంబాయిదొరతనమువారు 62.00 బాంబాయి 2 క్యాంబాయిను ప్రత్యేకముగ చెయ్యక తార్చినవి మొత్తముగిరి. 40 మంది కలిసి బాంబాయిదార్లు నిమిత్తము కావలసిన సామూహిచ్చిరి. దర్భంగరాజు పిప్పల రాజాసాహెబులు చెరి 10 వేలు పచ్చిరి. హేమాబాయి వెటిటుకన్య 7500 ఇచ్చిరి. మరికొందరు కొంతసామూహిచ్చిరి. 18 గురు రజేసి వేలుకు ఒక్కొక్కరు వెయ్యికి తక్కువగానుండ 4 వేలకు మించకుండ 19 గురు ఇచ్చిరి. చిల్లర మొత్తములను మరికొందరిచ్చిరి.

SPEECHES ON UNIVERSITY REFORM.

By Mr. C. Ramalinga Reddy M. A (Cantab) J. M. U.

OPINIONS

SIR SUBRAMANIA IYER: "Characterised by candour, ability, information."  
SIR RABINDRANATH TAGORE: "Your speeches on "University Reform" gave me very great delight especially as I have been talking almost in the same strain a few weeks ago. I wish these brilliant speeches could be read by men who are in charge of our education, though I know they are too busy giving us lessons to take any for themselves."  
MRS ANNIE BESANT: ".....ought to mark a new departure in the discussion on University Reform.....He has that priceless creative faculty of imagination, which is able to arrange materials carefully selected into a new form supplied by the mental visualisation of an idea, a faculty without which no really great work is done."

Price: Annas Eight: Apply to the Author, Mysore.



పరపతి యనగా నేమి?

ప్రపంచములో ఎంతోమంది అవ్యుపాసలయి బాధపడుచుండుట చూచుచున్నాము. వీరిలో కొందరు త్రాగుడు, వాదము, కృత్రిమము మొదలగు దుష్కార్యములకై బుద్ధిని వదులుచును. అట్టి అవ్యుపాసకములను, బుద్ధి భ్రష్టముగ చేసికొన్నవి అయియుండుటవలన వానినిగూర్చి మనము ఆలోచించ నవసరములేదు. ఇవిగాక నేరువిధములైన అవ్యుపాసకములను గుణవంతులను కత్తికొని పనిచేసి మర్యాదగ జీవించవలెనని ప్రయత్నించు మంచివాని సముత్తమ అనేక కారణములచేత అవ్యుపాసక దిగవలసివచ్చును. ఎట్లనగా, కృతసాయ దాతునికి సంకల్పమునకు ఒక్కసారియే వైకము చేతికివచ్చును. కాని ఖర్చుమార్తెను సంకల్పము పొడుగునను ఉండును. సర్కారుకీర్తి కట్టుటకు, విత్తమును కొనుటకు పని వాండ్రోరు కూలియ్యటకు, తానుజీవించుటకు, కుభాకుభములకు ఇంకను ఎక్కువకార్యములకు ద్రవ్యము అవసరము అట్టి సమయములలో వైకు అవ్యుపాసకవలసివచ్చును. ఇటులే చిన్న కర్తవ్యము తనవ్యాపారపు సామానుల కొనుటకుగాను తన చేతిలోనున్న బండవారముననే ఇంకను మైమండి అవ్యుపాసకవలసివచ్చును. మరియు సాలెవాడలు, కడ్రొంగులు, బోళ్లు కట్టువాండు మొదలగు చేతిపనులచే జీవము సంపాదించు కొను వారికిని అవ్యుపాసకవలసియుండును. తమవృత్తికి అవశ్యకములైన పనిముట్లకు మూల, కర్ర, తోలు మొదలగు సామానులను, కొనుటకు సామ్య కావలసియుండును. తమవస్తువులు తయారుఅవుచున్నవను, తయారు అయినతరువాత విక్రియించుటచే వానివైకము తమచేతిలోకి వచ్చువరకును వీరు జీవించవలయునుకదా? కుటుంబములను పోషించవలెను కదా? వీరికన్నటికి అవ్యుపాసకవలసివచ్చును. కావున సామాన్యముగ ఎట్టివానికి అన్యులయొద్దనుండి అవ్యుపాసకవలసిన అవసరములు కలుగుచునేయుండును. అట్టి సమయములలో అవ్యుపాసకవాడు కృత సాయ దాతుడైన యెడల తన యొక్క భూమిని గాని, ఇంటినిగాని తాకట్టుపెట్టి అవ్యుపాసకవచ్చును. ఇట్టి అవ్యుపాధారణముగ హెచ్చరియిన వడ్డీతో ఇయ్యబడుటచేత రోజువారోజు అవ్యుపాసక ఇంటిని భూమిని పోగొట్టుకొనును. వడ్డీలములలో నుండు చేతిపనులవారు సామాన్యముగ ఇండ్లు, పొలములు లేని వారగుటచేత తమ ఇండ్లలోని నగలను కొట్టు మూలవాడిల మొదలగు సామానములవడ్డీ దూసాయకు రెండుతరాల వరకు ఉండు వడ్డీకి అవ్యుపాసకవచ్చును. ఇట్లు తాకట్టుపెట్టుటకు నగలలేనివారు తాము తయారుచేయుచున్న వదార్థములను తక్కువ ఖరీదుకు సామానములకు అమ్ముటకు ఒప్పుకొందురు. ఒక్కొక్కప్పుడు వారలకు కూలికూడ కట్టిన అంత స్వల్పఖరీదులకు అమ్ముకలసివచ్చును.

ఇట్లు యోగ్యముకూడ అవ్యుపాసలయి వైదిపోవుచుండు టునుకాని సర్కారువారు 1904 వ సంవత్సరమున ఒక చట్టమును నిర్మించి ఒక డిపార్టుమెంటును కల్పించిరి. దీనికి పరపతి సంఘముల కాఖ అని పేరు. పరపతి సంఘముల ముఖ్యోద్దేశ మేమనగా, మొబర్లలో వికవత్సరము, మిశ్రవత్సరము, స్వవత్సరము, వర్షానవాయము నీతిమూర్తి ప్రవర్తనము, మొదలగు సుగుణములవృద్ధి పరచుట, ఈ ఉద్దేశ్యము చేకూరుటకుగాను సంఘములలో చేసినవారు ఏకీభవించి అవ్యుపాసకవచ్చు తమకు కావలసిన వదార్థములను కొనుట, తాము పండించిన ధాన్యములను, తయారు చేసినవస్తువులను విక్రియించుటమొదలగు అంశములను ఉపయోగ కరములైన కార్యములను గానియు కొనెనను ఒక్కొక్కరు నేరునేరుగానుండి చేసికొనలేని కొన్ని కార్యములను ఇట్టి సంఘములలో చేసటవలన సులభము సాధించుకొన గలుగుచున్నారు. ఎట్లన భవంతులకు, గొప్ప అస్త్రీ పతలకు సులభముగా అవ్యుపాసక వచ్చుటగాని వీరవారలకు అది సాధ్యముకాదు. వారు మర్యాదవల్ల అయి అసరినయ్యెను ఖర్చులకొరకే అవ్యుపాసకవచ్చును సరియైనవడ్డీ విక్రయించుట. అట్టి వారు 15 రుతుకు కట్టినగాక కూడినయెడల ఈ పరపతి సంఘముల చట్టము ప్రకారము అందరి జవాబుదారీమీద నుండున వడ్డీకి అవ్యుపాసక వచ్చుట. తనభా ఇయ్యలేనివాడు ఒక్కొక్కడు పోయి అవ్యుపాసకవచ్చు యెడల సమ్మి ఎవరును అవ్యుపాసకవచ్చుట. వీరవారలను అనేకులు ఏకభవించి పూచీపడినయెడల అవ్యుపాసకవచ్చువారికి ప్రత్యేకము హెచ్చునగ; ఒకరిద్దరు అయినయెడల సామ్యుతీసికొని పారిపోయెదమనుచు దేక్షము కలిగినప్పుడు పారిపోగలరు గాని సంఘమంతయు ఒకేసారి ఊరు వదిలిపోవుట ఎట్లుసాధ్య

దేశభక్తుని సందేశము.



(1915 వ సంవత్సరమంతయు గోఖలేగారి యభివేక్షణ ననుసరించి బహిరంగోపకారములను జేయక, దేశమంతటను సంచారముచేసి, శ్రీమంత గాంధీగారు దేశ స్థితిగతులను పరిశీలించిరి. ఈ ఒక్కసంవత్సరపు దీక్ష తీరినతరువాత స్వదేశీ ప్రతిమే దేశమునకు మత్తి సాధకమని మదరాసు మిమిరీసభలో జెప్పిరి. మన దేశభిజ్ఞుల దేవునికంటె మరెవరువులను, మామీలను, ప్రభుత్వోద్యోగులను హెచ్చుగా భయపడుచున్నారని సింఘదేశమున నుండి ప్రజలు పొరువ వంతులుగానిది స్వరాజ్యమురాదని ఉద్ఘోషించిరి.)

మనకు ఈ ప్రకారముగనే సంఘమంతయు కలిసి మొబర్లకు కావలసిన వదార్థములను ఒకేసారిగా కొన్నయెడల ఎంతయో లాభముండును. ఒక్కొక్కనికి విశేషముగ సరకు జరుగుచుండదు అందువలన భరహెచ్చుగా ఉండును. సామానుకూడ అంత ప్రోత్సహించదాని ఎందుటకు అవకాశముండదు. అందరనుచేరి, కావలసిన సామానులను మొత్తముగ కొన్నయెడల వలసవచ్చుచున్నవను చేయుటకును మంచిసామానులను తెచ్చు అంగడివానిని నిర్బంధించుటకును వీలుండును. మూడవ ఉద్దేశ్యముకూడ ఇటులే నెరవేరుచున్నది. కృతసాయదాతుడు ఒక్కొక్కడు తాను పండించిన ధాన్యములను అమ్ముటకు యత్నించినయెడల సరియైన వల కట్టరు. మొబర్లందరునుచేరి మొత్తముగా అమ్మునయెడల మంచి ధరలు లభించును. ఒక్కొక్కరికి మంచి ధరలు వచ్చువరకు పంటను దాచియుంచుట సాధ్యముకాదు. దానిని భద్రముగా నుంచుటకు కొట్టున్న కావలియు జరుగును. మొబర్లందరును ఒప్పుకొనినయెడల ఇవి యన్నియు స్వల్పఖర్చుతో నెరవేరును. దాన్యములను ఏవో ఒక ధరకు జేగిరము అమ్ముటవలననను తొందర ఉండదు. మంచి ధర వచ్చువరకు వదిలుండవచ్చును. ఈ లోపున ఎవనితనను వైకము కావలసినయెడల సంఘము అధ్యక్షుని ఇయ్యగలుగును. ఈవిధముగనే సాలెవాండు మాతంగులు తయారు చేసిన వస్తువులకూడ ఎవరిని వారు విడిగా అమ్ముకన్న అందరును చేసిన వస్తువులకు సంఘము ద్వారా విక్రియించినయెడల ఎంతోలాభమున్నది. ధరలుమంచివివచ్చును. అంతకంటె విలువ అయిన దగు కాలముకలిగినవచ్చును. ఒక్కొక్కరు అద్దరు తెచ్చుకొనుటకును, దానిని అమ్ముటకును, ఆవైకమును ఇంటికి తెచ్చుకొనుటకును ఎంతవేర వృధా అగును! అదిగాక ఎంత ప్రయోజనము! సంఘము చేయన ఇట్టి కార్యములు చేసిన యెడల కాలము యొక్కయు, ధనముయొక్కయు వృధావృత్తము ఉండ

దు. గౌరవము కూడ చెడదు. ఇంతేగాక మొబర్లు ఒండొరుల మంచి చెడ్డలను విచారించుటకు, వీలైనపుడెల్ల ఒకరి కొకరు మాటసాహాయ్యముభగసాహాయ్యములవలన ఉపకారము చేసికొనుట మొదలగు సుగుణములన్నియో ఈ పరపతిసంఘముల మూలమున వృద్ధియగుచున్నవి.

ఈ వైకేసిన లాభములను సాందగోరి ఈ ఉద్దేశ్యములను ఆమోదించి పరపతిసంఘములలో చేరవలెనని కోరిక ప్రకటించెదల అట్టి వారు ఒకవోటున నెరవీరి 15 కి తక్కువ గాకుండాచేరి సంఘమును వైట్టించునని కోరుచు మదరాసు చేపాకులో ఉండే పరపతిసంఘముల రిజిస్ట్రారు వారికి అర్జీ పెట్టుకొనవలెను. దానిని చూచి వారు సంఘముల నిబంధనలను, ఉద్దేశ్యములను బోధపరచుటకు ఎవరినైనను పంపెదర. ఆయన అర్జీదారుల మీటింగుచేసి చెప్పవలసిన విషయములన్నియు, చెప్పెదరు. తరువాత అర్జీదారులు సంఘము కావలెనని కోరినట్లయితే ఈసంగతిని రిజిస్ట్రారువారికి వ్రాసెదరు. అప్పుడు కొంతకాలమునకు సంఘము రిజిస్ట్రారు అగును. తరువాత డిపార్టుమెంటు అధికారు లెవరైనావచ్చి సంఘముయొక్క పనులను పొగిరంభముచేసి కార్యక్రమమును సంఘపుమొబర్ల కందరికిని, ముఖ్యముగ వంచాయతీదారులకు బోధపరచెదరు. అప్పుడప్పుడు సర్కారు ఉద్యోగులువచ్చి తనిఖీచేయుచుండురు.

అప్పులిచ్చు పరపతిసంఘముల ముఖ్యమైనవిగములు ఈ క్రింద నుగ్గిహించబడినవి:—(1) ఒకేగ్రామస్థులలో అయిన ఒకరినొకరు తెలిసినవారు 15 గుంటుల తక్కువ గాక చేరవలెను. వారు మాటపడుటగను, పాటుపడువాడగను ఉండవలెను. (2) సంఘము తెచ్చు అవ్యుపాసక మొబర్లందరును జవాబుదారులుగ నుండురు.

- (3) అవ్యుపాసక ఇచ్చువిధము:—  
(ఎ) మొబర్లకు మాత్రమే అవ్యుపాసకవచ్చుదును.  
(బి) అవ్యుపాసకమును, లాభకరమును అయిన వస్తువు మాత్రమే అవ్యుపాసకవచ్చుదును. పాతబుజులను తీర్చుటకు, ఇండ్లు పొలములను మరమ్మత్తు చేయుటకు, వర్తకమునక, సర్కారుకున్నచెల్లించుటకు, కుభాకుభ కార్యములు మొదలగు కార్యములకు అవ్యుపాసకవచ్చును. కాని వానము, త్రాగుడు మొదలగు దుష్కార్యములకు ఇయ్యవలెదు.

- (3) ఒకరిద్దరు జామీనుమీదగాని, స్థిరాస్తితాకట్టు మీదగాని అవ్యుపాసకవచ్చును.  
(డి) వడ్డీదూసాయకి వలకు 1½ దమ్మిడికండి 8 దమ్మిడిలలోగా ఉండును. మొబర్లందరికిని ఎంతటి మొత్తమున, కయినను వడ్డీధర ఒక్కటిగనె ఉండును.  
(ఇ) అవ్యుపాసకవచ్చున మొబర్ల యొక్క సోకర్యమునుకూచి వంచాయతీదారు వాయిదాపెట్టెదరు. ఆవాయిదాకు, ముందే పూరాగాకాని ఇల్లరగాకాని అవ్యుపాసక తీర్చవచ్చును.  
(యస్) వాయిదాదాటకుండా వైకమును చెల్లించుట అత్యవశ్యకము.  
(జి) శ్రతిచెల్లువడికిన్ని రసీను ఇయ్యబడును.  
(యచ్) సంఘపుకార్యములను పంచాయతీదారులయందు కొంచురు. మొబర్లందరును సభచేరి పంచాయతీదారులను ఎన్నుకొందురు.

క్రాంత మొబర్లను చేర్చుకొనట, మొబర్లకు అవ్యుపాసకవచ్చుట, సంఘమునకు కావలసిన వైకమును సరిచేయుట మొదలగు పనులను పంచాయతీదారు చేయుచురు. వారు ధర్మార్థముగా పనిచేయువలెను. వీరే గాక తక్కిన ప్రతిమొబరును సంఘపు పనులయందు క్రద్ధ తీసికొనవలెను. లేనియెడల సంఘము నిలవ నేరదు.

5 ఈ సంఘములలో మొబర్లకుసంపాదించిన దంతయు ఖచ్చపెట్టక కొంచెము కొంచెము మిగిలించు కొనుట అలవాటు గును. ఈ సామ్యుతో చిట్లు కట్టిన యెడల వడ్డీ ఉండదు. సంఘములో ఉండినట్లయితే వడ్డీ లభించును.

6. సర్కారువారు సంఘములను అప్పడప్పుడు పంపి చేయుదురు. మోసము గాని, లెక్కలలో తప్పులుగాని, చిట్కలుగాని లేనట్లు చూచుకొందురు.

7. మొబర్లకు వడ్డీము రాయండుటకు సంఘము యొక్కలాభములో సగము తే సునిధికి చేర్చబడును.

లోలో నెకందరినూ:—వరసాపురము తాలుకామోరి గ్రామమునకు 4 ఫర్లాంగుల దూరములో అంతరజేది పాలెం గ్రామమునకు 5 కంటేటి వేంకటరాజుగారి పోలిచ్చా వామలను అంతరజేదిపాలెంలో లోలో నెకందరి నూ: సాపింపబడినది. నూ:ల కమ్మిటివారి యధీనమునందున్నది. వారకాలలో 120 బూయలను 5 గురు మేస్త్రులు కలరు. ఈ సంవత్సరము వందరిమును కట్టవలయునని ప్రయత్నము చేయుచున్నాడు.

# THE GREAT WAR.

## German Destroyers Chased by British Destroyers.

### ALLIES' SOLEMN ASSURANCES TO BELGIUM.

### Defence of Verdun: Tsar's Warmest Admiration.

[Reuter's Agency.]

#### Great Britain.

##### Japan Invited to Paris Conference.

LONDON, March 22.  
In the House of Commons Mr. Lloyd George announced that Japan had been invited to send a representative to the Paris Conference.

##### Allied Economic Conference.

LONDON, March 22.  
Mr. Lloyd George said that the date of the allied economic conference had not yet been fixed. Mr. Runciman would be the Principal British representative.

##### Prohibition of Luxuries.

LONDON, March 22.  
The King has signed a proclamation prohibiting the import of luxuries, including motor cars, motor cycles, musical instruments and spirits except brandy and rum.

LONDON, March 22.  
Mr. Runciman mentioned that other luxuries would be prohibited soon.

##### Major General Long's Resignation.

LONDON, March 22.  
In the House of Commons Mr. Tennant said, he was unable to state the motives for the resignation of Major-General Long which were personal to General Long himself.

##### Allies' Assurances to Belgium.

LONDON, March 22.  
In the House of Commons Sir Edward Grey, amid loud cheers, announced the declaration by Great Britain, France, and Russia to Belgium that the latter, when the time came, would be invited to participate in the negotiations, and guaranteeing that the Powers would not cease hostilities until Belgium's political and economic independence was reinstated and she was largely compensated for the wrongs she had suffered. The Allies would also help Belgium's financial recovery.

##### German Destroyers. Chased by British Destroyers.

LONDON, March 22.  
The Admiralty announces that four British destroyers sighted three German destroyers off the Belgian coast. The latter immediately ran for Zeebrugge, chased by the British. A short running fight took place in which two German destroyers were hit. We had four men wounded.

##### The Australian Premier.

LONDON, March 22.  
Mr. Hughes, the Australian Premier, was sworn in as Privy Councillor to-day.

##### Mr. Asquith.

LONDON, March 22nd.—Mr. Asquith attended the War Council to-day.

##### Mrs. Asquith's Libel Action.

LONDON, March 22.  
Mrs. Asquith has been awarded one thousand pounds damages in the libel action against the "Globe" regarding certain statements made concerning her and the German prisoners at Donnington Hall.

##### A Suicide.

LONDON, March 22.  
Colonel Eustace Trevor, half brother of Lord Trevor has been found dead from a gun-shot wounded at Belfast.  
At the inquest on Colonel Eustace Trevor a verdict of suicide while temporarily insane was returned.

##### The British Communique.

LONDON, March 22.  
The British communique says:—Last night we made a small raid on the hostile trenches near Mauguessart accounting for a score of the enemy.  
Early this morning the enemy attacked and entered a small post on Somme but was driven out leaving an officer prisoner and two dead.

#### France.

##### Defence of Verdun.

##### Tsar's Warmest Admiration.

LONDON, March 22.  
PARIS.—The Russian Generalissimo Alexieff on behalf of the Tsar has telegraphed to General Joffre expressing His Majesty's warmest admiration at the defence of Verdun.

The Tsar is confident that the French army will bring its savage enemy to his knees. General Alexieff adds that the Russian army merely awaits orders to engage the common enemy.

#### German Offensive Crushed.

LONDON, March 22.  
Paris newspapers state that the most reliable circles affirm that the German offensive at Verdun has been definitely crushed.

#### Germans Capture Malancourt Wood.

LONDON, March 22.  
PARIS.—A communique says:—The Germans several times during the night renewed attempts at Avocourt and Malancourt, where bombardment with shells of large calibre continued uninterruptedly. The attacks were accompanied by jets of flaming liquid. Despite the heavy losses inflicted by our fire, the enemy were able to capture, after a struggle foot by foot, the south-eastern part of Malancourt wood known as Bois d'Avocourt. All hostile attempts to debouch from the wood failed. The day was calm elsewhere. In the Verdun region an enemy raid northward of Beesinghe was immediately driven off. French batteries were most active on the outskirts of Cheppy wood.

PARIS.—The Communique says:—There was grenade fighting in Argonne. Violent bombardment continued on the left bank of the Meuse in the region of Malancourt. The Germans did not dare to attack in force against our artillery fire. There was an intermittent bombardment west of the Meuse and elsewhere. The French air squadrons dropped bombs on stations at Dun Sur-Meuse and Audun.

#### A Powerful Cure for Syphilis.

LONDON, March 22.  
PARIS.—A new Specific for syphilis has been discovered. It is alleged to be twice as powerful as Ehrlich's and harmless.

#### Russia.

##### Russian Communique.

LONDON, March 22.  
PETROGRAD.—The communique says:—In carrying the bridgehead at Michaleze we captured two guns. Most of the defenders of Bridgehead were killed in a hand-to-hand fighting. The troops in the Caucasus have advanced a few miles westward. After more fighting the Russians south of Dvinsk carried the enemy's advanced line.

#### Turkey.

##### Enver Pasha.

LAHORE, March 22.  
LONDON, March 22nd.—A German official statement says that Enver Pasha has returned to Constantinople after a voyage of inspection to Syria, Palestine and Arabia as far as Medina.—("C. and M. Gazette.")

#### Italy.

##### The Italian Advance.

LONDON, March 22.  
PARIS.—General Cadorna, in an interview, stated that Italy would advance when the weather was fine.

#### Bulgaria.

##### Bulgaria and Roumania.

LAHORE, March 22.  
LONDON, March 21st.—Reuter's Athens correspondent telegraphed on the 18th March that the Bulgarians had cut off telegraphic communication to Roumania, Turkey or central powers.—("C. and M. Gazette.")

#### Persia.

##### Ispahan Occupied by Russians.

LONDON, March 22.  
PARIS.—A telegram from Petrograd says that Russians have occupied Ispahan.

##### Russian entry into Ispahan.

LONDON, March 22.  
Reuter telegraph from Teheran that the Russians entered Ispahan on 19th March.

#### Austria.

##### Russian Smashing Blow. ON GALICIAN FRONT.

LONDON, March 22.  
The Russian General Ivanoff has dealt a smashing blow on the Galician front, following up the success in February when he took Uscieczka, some twenty-five miles northward of Czernowitz. He has now stormed the important bridge-head eastward of Michaleze, which is three miles north-west of Uscieczka.

## TELEGRAMS.

### AUSTRIAN ADMISSION OF DEFEAT.

A Vienna communique admits that a serious defeat has compelled them to evacuate the fortifications on that part of the Dniester and retire on the heights of Zaleszkyki, some ten miles from Czernowitz, having suffered heavy losses.

### Thorough Austrian Defeat.

LONDON, March 22.  
An Austrian communique appears to indicate that the Austrian front near Czernowitz has been broken or bent for twelve and half miles. It says that, after a brave defence of the Sezster bridge, the fortifications northwest of Uscieczka went to pieces and were evacuated. The Russian guns made a breach of three hundred yards, but the garrison, despite all losses, held out for seven hours though subjected to most violent artillery and infantry fire. Then the Austrian commander retreated. Small detachments and wounded crossed the Dniester in boats, but this mode of crossing soon became impossible owing to the Russians' concentrated fire. The Austrians were thus caught between the Russians and the river. They endeavoured to cut a way through at Uliciecka. They started at night, the remnants reaching Zaleszkyki in the morning.

### Cholera and Typhoid in Russian Poland.

LAHORE, March 22.  
LONDON, March 20.—The "Arbeiter Zeitung" states that cholera, dysentery and typhoid are rampant in parts of Russian Poland occupied by the Austrians.—("C. and M. Gazette.")

### Holland.

#### Crew Refuses to go to sea.

LONDON, March 22.  
Amsterdam newspapers state that the crew of the "Batavier" which is a liner have refused to sail unless conveyed by warships.  
The "Ghazee" is still on fire, she has sunk by the head, and is resting in meat. Most of the cargo is threatened with destruction.

### Germany.

#### Anti-Prussianism in Bavaria.

LAHORE, March 22.  
LONDON, March 21st.—The "Central News" Zurich correspondent says:—It is reliably reported that Bavarian regiments have been utilised for most desperate enterprises at Verdun. Bavaria, lacking further reserves, finds it impossible to reform her units. Anti-Prussianism in Bavaria is increasing.—("C. and M. Gazette.")

#### The German Fleet.

LAHORE, March 22.  
LONDON, March 21st.—The "Rome Concorra's" Berne correspondent states that large German squadrons have recently been manoeuvring in the neighbourhood of Kiel, Wilhelmshaven and Heligoland.—("C. and M. Gazette.")

## INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

### Delhi.

#### War Cable to the Viceroy.

DELHI, March 22.  
The following telegram dated the 20th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The French continue to repel German attacks on Verdun. On the 18th, after an intense artillery preparation, the enemy made a series of partial attacks between Vaux village and woods, near Houdromont, but were prevented by curtain fire from reaching the French trenches. In the evening the enemy made a fairly lively attack between Vaux and Damloup, but were again repulsed by curtain fire.

During the 19th, the bombardment appreciably slackened. No further attack was attempted. The French artillery was active along the whole front.

On the 17th French aeroplanes dropped 54 bombs at Conflans and Metz stations. Many explosions were noted along the railway line. Ten bombs were dropped on Drieuze aerodrome, five on Arnville station, 25 aeroplanes dropped 72 bombs at the aviation ground Hansheim and station Muhlhausen.

The British report that the enemy by exploding mines recaptured three craters on the Hohenzollern Redoubt. There was considerable air activity on both sides.

The Russians report violent enemy artillery activity against bridgehead Vekskul and farther south. The Russians bombarded trenches in Vidake region, 34 miles south of Dvinsk.

The Italians report intense artillery fire in Tolmino zone followed by violent attacks against Suintamaria T. Hill. The enemy gained a footing in a small portion of the Italian lines.

Four German seaplanes flew over Kent on Sunday, dropping 48 bombs, killing three men, one woman, five children, and injuring 41 persons. One German seaplane was forced to descend and the sea. The observer was killed.

#### Mr. Horniman's Case.

BOMBAY, March 22.  
The case in which Mr. B. C. Horniman, Editor of the "Bombay Chronicle" has filed an information charging Alfred Hope Brewin, publisher and proprietor of the weekly newspaper "Briton" came up for hearing before Mr. Khairaz Third Presidency Magistrate. Mr. Payne for the complaint filed other informations making Mr. C. S. Menon, Editor of the "Briton" and Demello, printer, co-accused in the case. The case against all will be tried together on the 28th instant.



## IMPERIAL LEGISLATIVE COUNCIL.

## Babu S. N. Bannerjee's Resolution on Calcutta University.

## PROVINCIAL GOVERNMENTS VIOLENTLY DIFFER.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

(By Wire.)

Status of Calcutta University.  
Mr. Bannerjee's Resolution.

DELHI, March 22.

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning. Sir William Clark, Vice-President, presided. Mr. Surendra Nath Bannerjee moved that the Calcutta University be placed on the same footing as that of Madras and Bombay. He said that under the present Universities Act His Excellency the Viceroy was Chancellor of the University of Calcutta and large powers of control over the University were vested in the Government of India. They in Bengal were proud of the fact that His Excellency Lord Hardinge was the head of the University, and but for the fact that his term of office was about to expire he (speaker) would not have brought forward the resolution. His Excellency had always felt an abiding interest in the welfare of students and the speaker mentioned His Excellency's incognito visits to some of the Calcutta hostels as an illustration of it. The Government of India had paid over forty-two lakhs for building hostels in Bengal besides other grants to the University the capitalised value of which amounted to thirty-six and a half lakhs. He felt it his duty to mention these facts as some mark of acknowledgment of the debt they owed to their Chancellor. His resolution had a constitutional bearing and was intimately connected with the raising of the status of Bengal to that of the Presidency Government by the Royal Proclamation of 12th December 1911. The proclamation was embodied in the Parliamentary Statute in 1 and 2, George 15 Chapter 6. Mr. Bannerjee read the first clause of the Statute and observed that it would be seen that the Governor of Bengal was placed on the same footing with the Governors of Madras and Bombay except the exercise of certain functions which the Governor-General reserved to himself and was exercising at the time. These functions were two in number (1) authority to fill temporary vacancies on the Bench of the High Court (2) authority as Chancellor of the University. Mr. Bannerjee read from Hansard's debates, Lord Crew's observations on these points and he added that the University of Calcutta was not specifically mentioned because the same reasons applied. The size of the Province of Bengal was reduced, but the jurisdiction of the University remained the same as before extending over the new provinces of Burma and Assam. It was possibly thought that the local Governor should not exercise authority over an area beyond his jurisdiction even in regard to University matters. The same objection did apply to the Governor-General. The Governor of Bengal stepping into the position of a Lieutenant-Governor became Rector of the University. The Rector took precedence at the convocation before the Vice-Chancellor but his powers were nil. He could exercise only such powers as the Chancellor might delegate. Had any such powers been delegated? asked the speaker. He knew that the Rector's opinion was invited upon important matters but they had no statutory force, but had only a moral value. He referred to the constitutional aspect of the question because the constitution of the University was determined by conditions which were rapidly changing. Patna would soon have an University and probably Burma. The Governor or the Lieutenant-Governor was the Chancellor of the University belonging to the Province. There was no reason why an exception should be made in the case of Bengal, but Mr. Bannerjee urged the reform not for administrative symmetry but for higher grounds. His submission was that the University system of every province should be in close touch with and be controlled by the public opinion of that province. The head of the Local Government therefore should be the head of the University. When the Government of India was located at Calcutta it had access to local opinion but that was not and could not be the case now when the Government of India was at Delhi. The only possible objection he could think of was that the Governor of Bengal as Chancellor of the University of Calcutta would exercise authority over areas beyond his jurisdiction, but were not other Governors and Lieutenant-Governors doing that? The Lieutenant-Governor of the United Provinces was the Chancellor of the Allahabad University and exercised authority in University matters of the Central Provinces and Ajmere. The Governor of Madras as Chancellor of the Madras University exercised authority over affiliated institutions in Ceylon which was neither part of the Government of India nor was under the jurisdiction of the Secretary of State for India. The acceptance of his resolution would be in the direction of provincial autonomy which was bound to come after the war. Provincial autonomy meant that each province should be self-contained, self-dependent and self-governing and provincial autonomy was associated with the honoured name of Lord Hardinge. No immediate legislation was necessary for the Chancellor might delegate all his powers to the Rector and who would be de facto Chancellor though without the name. Thus without legislation the experiment could be tried and action might be taken as the result of such trial.

MR. M. B. DADABHOY.

Mr. M. B. Dadabhoi, who followed Mr. Bannerjee, said that, though he had no desire to oppose the resolution, yet he thought that so long as the Calcutta University was under the control of the Government of India, Assam and Burma had no cause for complaint, but directly it came under the Bengal Government those two provinces would have such cause to complain. He quoted Sir Asutosh Mukherjee's speech in which he said that even

after the change of the capital the Calcutta University would remain associated with the Government of India. He said that the dismissal of three political lecturers, as was done lately, would be more easily done by the Government of India than by the Government of Bengal.

Colonel Gordon.

Colonel Gordon, in opposing the resolution on behalf of Assam, said that, speaking from the point of view of Assam, it was impossible not to regard this resolution with considerable apprehension. The interests of Calcutta could not always coincide with those of a frontier province like Assam. He fully understood the position of Bengal in the matter, but this was no reason why the existing rights of Assam should be interfered with. Take the matter of the University rules connected with vernacular examinations, for example. Here it was of much importance that no changes should be made without Assam being consulted. This was practically guaranteed under the existing system.

MR. S. H. SETALWAD.

The Hon'ble Mr. S. H. Setalwad said that, as one connected with the University of Bombay, he followed Mr. Bannerjee's resolution with great interest. He expected to hear the inconvenience under which the Calcutta University was labouring at present, and he also expected to hear the advantages that would accrue from the change as suggested by him (mover) but he (speaker) was disappointed. From his own experience he wished the control of the Bombay University was transferred to that of the Government of India. Mr. Bannerjee wished the Bombay model to be followed. It was, Mr. Setalwad said, the distance that lent enchantment to the view. The mover pleaded for provincial control which often degenerated into official control. He asked whether it was really desirable to go further. The real remedy in his opinion was that the Universities should be more under popular control and the Senate be made a really popular body. The Universities should be freed from official control. There could be no objection to the consideration of the matter, but all objections raised by Burma and Assam should be fully taken into consideration.

MR. N. A. ARBUTHNOT.

Mr. N. A. Arbuthnot, who followed Mr. Setalwad, hoped that no change would be made in the existing conditions. He opposed the resolution on the ground that it would be embarrassing to have changes made at a time when Burma was engaged in the arrangements for establishing a University of its own. Public opinion in Burma also would strongly resent any change in the direction of transferring the University questions that affected Burma to another Local Government which must necessarily take a less wide view than could be taken by a central authority like the Government of India. In this connection Mr. Arbuthnot made the interesting announcement that it was hoped to have the proposal for the formation of a University for Burma at Rangoon ready for submission to the Government of India in time to enable the necessary legislation to be introduced into the Imperial Legislative Council next autumn, in which case it might be possible for the Rangoon University to come into existence in two years time.

MAHARAJA OF NASHIPORE.

The Maharaja of Nashipore said that though it was a great honour to be associated with Calcutta, yet the change advocated by the mover was desirable. The Government of India was away from Calcutta, and the Chancellor would have little opportunity to discuss the educational affairs of Bengal.

RAI SITA NATH RAY.

Rai Sita Nath Ray held that the resolution was exceedingly modest and should be accepted without hesitation.

Maharajah of Cossim Bazar.

The Maharaja of Cossimbazar, in supporting the resolution, said that it stood to reason that Mr. Bannerjee's resolution should be accepted.

MR. MAUNG BAH TOO.

Mr. Maung Bah Too said that it was hoped that in the course of two or three years Burma would have an University of her own. Till then Burma would resent any change in the existing conditions. He asserted that so long as Burma was connected with the University of Calcutta the control of the Government of India over that University should not be withdrawn. If, however, the resolution was accepted he hoped that no change would be made in the present conditions so far as Burma was concerned.

MR. BARUA.

Mr. Barua, elected representative of Assam in speaking on the motion, said that in the recommendation Mr. Bannerjee was at variance with perhaps the greatest Indian educationist, Sir Asutosh Mukherjee. The analogy of the Central Provinces being under Allahabad University was not quite happy, seeing that at one time the Government of India had to take vigorous measures to make the Allahabad University do its duty towards the Central Provinces. The past experience again of Assam had not been very happy. Before Assam passed under British control Assamese was the Court language, but latterly the influx of Bengalees into Assam drove out the Assamese language from its original position, and it took half a century of violent controversy before it was recognised by the Calcutta University as a vernacular. Even at this date it is not difficult to find a journal like 'Amrita Bazar Patrika' seriously putting forward the

## TELEGRAMS.

plea that Assamese was but a dialect. Behar and Burma would have soon each its own University, and Assam too must get one before the transfer could be effected.

Dr. M. M. Bannerjee.

Dr. M. M. Bannerjee, in supporting the resolution, said that if the resolution was accepted many of the difficulties and disadvantages under which educational institutions at present suffered would be removed.

Mr. Cumming.

Mr. Cumming said that the Bengal Government would welcome a change of the nature indicated with some reservation. Where there was responsibility there should also be authority. The Bengal Government could not divest itself of responsibility in connection with the Calcutta University without serious consequences. Therefore it was desirable also that it should have authority. The Bengal Government should also not be in a worse position than the Bombay and Madras Governments in the matter. It was desirable, however, that the jurisdiction of the University and of the Presidency should be as far as practicable coterminous, the point being that the Government of Bengal should be in a position to control University affairs within the borders of Bengal.

Mr. Oldham.

Mr. Oldham, speaking on behalf of Behar and Orissa, trusted that no change would be made without all the Local Governments concerned being fully consulted.

Mr. Walker.

Mr. Walker, speaking from the point of view of the Central Provinces, challenged the contention of some of the supporters of the resolution that the precedent of the relations between the Central Provinces and the Allahabad University was one that it would be desirable to follow. As a matter of fact, it was the prospect of having a University of its own that was looked forward to in the Central Provinces as the only satisfactory solution of the present state of affairs.

Pundit Madan Mohan Malaviya.

Pundit Madan Mohan Malaviya, in supporting the resolution, said that, even if the resolution was accepted now, before the Universities of Burma and Behar came into existence, the interests of these two provinces could be fully safeguarded. That there should be one University to control Bengal, Burma, Behar and Orissa was not a matter for congratulation. The result of the discussion he hoped, would suggest to the Government of India to seriously consider whether Assam should have a separate University.

Rajah of Mahumadabad.

The Rajah of Mahumadabad, in supporting the resolution, said that the present management of the Calcutta University stood self-condemned. No man could serve two masters. The Government of India was away from Calcutta for 12 months in the year and could not possibly be acquainted with the local conditions. The present system had neither enhanced the reputation of the Government of India nor furthered the cause of education.

MR. SHAFI.

Mr. Shafi strongly supported the resolution and said that the existing system in the Punjab had worked very well. He had no doubt that the interests of Burma and Assam would be safeguarded.

SIR C. SANKARAN NAIR.

Sir Sankaran Nair on behalf of the Government replied. He said that if educated Bengal public opinion wanted to see their own University placed under the control of their own immediate political head, it would be quite a national desire, and the Government of India sympathised with them in this desire. The general observations of Mr. Bannerjee in support of his resolution had some force, but it was not necessary that he should deal with them now. He (speaker) would not wish it to be understood that he accepted the special reasons put forward by some of the Hon'ble Members who had preceded him. It had been stated that it was but right that the Government of Bengal should be vested with the power of nominating fellows. But then the same reasons that might be suggested as strengthening this demand, namely their special local knowledge, might not be put forward by those opposing the view, for he might not be able to do any justice to Behar and Orissa and Burma, seeing that the Governor, in nominating these, had to depend upon and be guided by the Vice-Chancellor, who was a local man, and the Director of Public Instruction of Bengal. Again, it had been suggested that the power of granting affiliation to colleges ought to be left with the Bengal Government. He could quite understand the reasons on which they had been put forward but he was of opinion that, under the present conditions, it would be better to have that power vested in a Government that was away from the spot, and which therefore could view things from a detached point of view. After referring to the remarks of Mr. Setalwad and Mr. Shafi, which he thought need not be dealt with by him, he said that when the time for final decision came the fears of the Assam representatives, that under the proposed conditions the interests and language of Assam would not be justly dealt with, would be fully considered. The Government of India had resolved that till the Patna and Burma Universities were constituted there should be no change in the conditions. Referring to the position of the Central Provinces under the present conditions he said that it appeared to him that the people there were not satisfied with them. When the final decision was made he again repeated that Assam's interests would be well safeguarded.

MR. SURENDRA NATH BANNERJEE'S REPLY.

Mr. Surendra Nath Bannerjee who spoke after Sir Sankaran Nair, replying to the debate, thanked the Government of India for accepting the resolution. Bengal would have been more grateful if the resolution were accepted without the reservations. Mr. Bannerjee said that he had no quarrel with those who differed from him, because if he were in their position his attitude would have been exactly the same. He sympathised with those who spoke for Burma and Assam and hoped that the Government would expedite the creation of the Universities



## TELEGRAMS.

of Burma and Behar and Orissa. He fully supported the idea of the creation of a separate university in Assam. He ridiculed the idea of Colonel Gordon that Calcutta lawyers were masters of the Calcutta University. That was not so. On the contrary he assured Colonel Gordon that it was the Calcutta lawyers who helped so much in developing education in Assam to its present condition.

The resolution was put and agreed to.

The Council adjourned till the 24th instant.

Sir William Clark reminded the Council that at 10-30 A. M. that day His Excellency the Viceroy would unveil the busts of Sir Guy Fleetwood Wilson and the late Sir John Jenkins.

## Delhi.

## Another Cable to the Viceroy.

DELHI, March 22.

The following telegram dated 22nd has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State. The French continue to hold the positions at Verdun. West of the Meuse the enemy after intense bombardment with heavy shells made a very violent attack accompanied by flaming liquid against the positions between Melancourt and Avoncourt. The French curtain fire and machine guns inflicted heavy loss and broke the attack the assailants making only slight progress at one point on the eastern part of Bois de Melancourt. The Germans violently bombarded Bois Bourrus and Hill 304. East of the Meuse the Germans made a small unsuccessful assault on Colonel De Poivre.

A combined force of 40 British, French and Belgium aeroplanes and seaplanes with 15 fighting machines attacked the seaplane station at Zeeburg and the aerodrome. Considerable damage was done. The machine carried on an average of 200 pounds bombs. All returned safe.

The Russians report artillery duels and infantry actions south of Dvinsk. The Russians carried by assault Vaikosels east of Tvereteb.

The Italians report that artillery activity is growing along the whole front. The Italians slightly withdrew their line at Santa Maria.

## Calcutta.

## Prospects of Sugar Industry in India.

An Interview.

CALCUTTA, March 23

In the course of an interview with the "Statesman" Mr. M. Van Cunno, Editor of the "Sourabaya Handelsblad" Java who is touring in India and the east on his way home gave the following details of the sugar industry there and the prospects of increased Indian production. Mr. Van Cunno who had been eighteen years in Java said: If the sugar industry is to flourish and give good profits there must be many favourable conditions. In the first place good soil is required. We prefer in Java the soil which is geologically called recent volcanic formation, secondly good climate. When there is continuous rain the plant does not form saccharose but glucose; thirdly, labour must be cheap.

INTERVIEWER:—Is your labour in Java any cheaper than ours in India.

MR. VAN CUNNO:—I cannot judge. I know there is a shortage of labour here, but in Java it is cheap. It is six or seven annas a day. The labour is Javanese. There are three conditions. The whole cultivation and manufacture must be directed in a scientific way. The whole process from the planting of the cane to the production of sugar must be under European control. In Formosa Japanese sugar factories depend upon native growers but that is fraught with difficulties. It is necessary that the growing of sugarcane should be controlled by the European manufacturer because he must crush his cane at the moment when it is ripe. When you have a plantation of say 3000 acres sugarcane you must divide that area into parts. One part is ripe at the outset of the season. When that part had been crushed another part gets ready. So when planting you put plants of different varieties early ripening and late ripening.

Does sugar industry in Java obtain any assistance direct or indirect from the Government?

Not at all. It is not subsidised even in experimental stations which are entirely paid for by the sugar manufacturers.

Have the planters any special powers to acquire land or are there any special facilities for sugar estates?

No. In Java the ground has to be rented, not bought piece by piece by the sugar manufacturers so that for an area of 3000 acres some hundreds of pieces of ground must be rented. This must be done by contract.

There is a belief in India that Government of Java give sugar industry special assistance. Is it true?

"No. That is not so. On the contrary it is true that some officials of the Civil Service, seeing the sugar manufacturers are making good profits get jealous and work against them more than helping them. There is more official opposition than help. The success of Java industry is due to the favourable conditions and the resoluteness of the planters when they were in distress in erecting experimental stations at a cost of many lakhs of rupees.

There was a very heavy sudden fall in the prices because of the disease which came into the plant and because of bad sugar. The planters founded experimental stations. All expenses were paid for by themselves.

What is your opinion as to our prospects in India?

My humble opinion is that you have in Dr. S. Barber a right man in the right place. I think in Madras, generally speaking the prospects are better than in northern provinces. Madras is situated in the tropical zone while northern India is situated in the sub-tropical.

How do you account for the fact that India being a sugarcane growing country is nevertheless compelled to import hundreds of thousands of tons of Java sugar each year.

The general causes must be that you do not find in India conditions which are required for profitable sugar industry. That sugarcane will grow in certain country is not proof that it can be cultivated and manufactured in an economic way. The present state of things in India

is due to several causes first, unscientific cultivation; secondly, wasteful methods of manufacture. If Java planters came to India they would try to eliminate as much as possible the native planters and manufacturers. A profitable sugar industry is possible with uncontrolled cultivation. Probably, they would try to form large estates by leasing land but before they would establish big estates they would make inquiry into the general conditions. The crux of the question is whether in India general conditions are found which are necessary for a profitable and economic sugar industry. One should never forget that sugar industry is one which is restricted to only a small part of the world. The north Indian sugarcane tract is situated in a climate which is better suited for wheat than sugarcane. If you import one agricultural product of the soil but export another the balance is maintained. It is a general truth that every tropical or sub-tropical country must grow and grow economically the plants best suited to it. For instance British India is fortunate in that it possesses suitable ground for jute and tea. In Java the people have tried to grow jute but that would have been at such cost that it would not have paid them. So they have wisely given it up. In trying to make India or some parts of India sugar growing areas like Java you will not meet with the success you expect. Mr. Meyer is a Civil Engineer who had done some irrigation work and who was a sugar expert in a certain way, was sent to British India to investigate into the possibility of extending the sugar growing area. His conclusions were not favourable. That the principle which I am putting here is not an idle one is proved by the fact that we do not try to develop or extend the sugar industry in other islands than Java. Frequently it has been asked why we do not extend the sugar industry to other islands. You do not find a sugar factory out of Java and why because the group of conditions are not esteemed favourable.

Q:—Is your machinery in Java British or Dutch machinery?

A:—Dutch and British. You should not forget that profits go far greater part to the British because the firms which trade in Sugar in Java are a greater part British. They have almost a monopoly. Before war there were Germans too. But it is curious that there are no Dutch exporters.

## Bombay.

## All-India Music Conference at Baroda.

BOMBAY, March 22.

In response to an invitation by the Baroda State a large number of votaries of Indian music from all parts of India including many ladies, have come to Baroda to attend the All-India Music Conference, which was opened by His Highness the Maharaja on Monday last. The object of the Conference is to disclose the scientific foundation of Indian music with a view to improve it and reducing it to a form of common notation making it easy for instruction and assimilation.

Thakur Nawabali Khan of Akbarpur was elected as President of the Conference, who, in the course of his speech, referred to the unifying influence of music, which had brought together the best talents from every presidency and Native State in India for rescuing the science which was at present in the hands of an ignorant and illiterate class of men in this country, and to place it on a scientific basis.

Several interesting papers were read, covering a wide range of subjects. Notable among them were a "historical survey of Hindustani music" by Mr. V. N. Bhatkhande, the "intention of Indian music" by Mr. E. Clement, "Persian influence on Indian music" by Mr. Abdul Halim Sharar, and "the present condition of Indian music and proposal for forming an academy of music" by Mrs. Atiya Fyzee Rahaman. Practical demonstrations by artists are being given every night.

## Bombay's Generous Help to Lady Hardinge Hospital.

BOMBAY, March 22.

It may be remembered that at the ceremony in connection with the Lady Hardinge Medical College for Women, at Delhi, the other day H. E. the Viceroy specially appealed to the wives of Provincial Governors, Lieutenant-Governors, and Commissioners to assist in raising funds for the scheme. Lady Willingdon has issued the first list of subscriptions given in response to the appeal issued by herself. It is headed by a gift of Rs. 52,000 given by the Government licences (?) of the Bombay City for a cottage ward and similar amount given by the Gaekwar of Baroda for another cottage ward. There are 40 other subscribers whose contributions go towards the Bombay Presidency block. The Raja Sahab of Darangdhra and the Raja of Rajppla each have given Rs. 10,000, Miss Hamabai Petit gives Rs. 7500 and the other subscriptions from numerous princes and chiefs on this side and from prominent Bombay citizens include thirteen contributions of Rs. 5,000 each, nineteen between Rs. 4,000 and Rs. 1000 and several of less amounts.

## European Motorcar Driver Punished.

BOMBAY, March 23.

Before the Chief Presidency Magistrate Mr. E. E. Christie, District Traffic Superintendent, G. I. P. Railway, was charged by the Police with breach of section 4 (C) of Indian Motor Vehicles Act, in as much as after a motor car accident in which a man who was knocked down by his car was found alive on the road half an hour later, he did not stay there for a reasonable time to endeavour to ascertain whether he could be of any assistance. The accused pleaded not guilty and said that he stopped the car directly the accident occurred. His wife and Mr. Harvey who were in the car got out and went back to the place where the injured man was lying. His wife called out to him "you have killed the man". As he thought that the man was dead he decided to take his wife home first as she was very upset.

Inspector Guider, deposing, said that the occurrence took place at about 10 o'clock in the morning, and the accused did not make a formal report to the Police till the following noon. When he was making the enquiry on the spot at 2 A. M. Mr. Christie turned up there but he did not mention to him that he (Christie) was responsible for the accident. The Magistrate fined the accused Rs. 100 and ordered his license to be suspended for six months. He further directed that a copy of his order be forwarded to the Commissioner of Police for taking action under section 18 if he thought fit.

## Bombay Share Market.

BOMBAY, March 21.

The market in cotton mill shares maintained its firm tone and the rates advanced at the close. Centrals improved Rs. 2230, Swadeshis to Rs. 1640. Colaba Land and Mill shares kept steady at Rs. 1380. Crescents are steady at Rs. 117½. Currimbhoys at Rs. 257½. Davids at Rs. 498¼. Fazulbhoys at Rs. 455. Indore Malwa at Rs. 232½. Madhowjis improved to Rs. 1370. Standards were at Rs. 1140. In Bank shares Bank of Bombay are in demand at Rs. 1625. Bank of India at Rs. 64½. In miscellaneous shares Bombay Burmahs are at Rs. 865. Tata Iron and Steel are firm at Rs. 135 for ordinary and deferred at Rs. 430. Tramways are at Rs. 238 ¾ per cent Government paper is quiet at Rs. 80-4-0 and all pieces at Rs. 82 for buyers.

## Burma.

## Lack of Sailings from Rangoon.

Merchants and Others Held Up.

RANGOON, March 22.

The "Rangoon Gazette" publishes correspondence showing that for want of sailings from this port to Akyab a large number of merchants, students (who intend to return to their homes for holidays and others are held up in Rangoon. The last sailing took place about a month ago, and there is no possibility of further sailing in view at present. The correspondence shows that early communication by rail between Burma and India is altogether imperative, and steps ought to be taken to approach the Government to push on the work of the line, which would prove a boon to Burma and supply the missing link in the chain of railways uniting the various parts of the Indian Empire.

## American Engineer Shot Dead.

Cause:—Quarrel over a Woman.

RANGOON, March 22.

The details of Scott McCleary's murder at Yenang Young, where he was employed as oil well driller, show that on the night of last Thursday the deceased an American went to the house of a Burmese woman, and asked for a girl named Ma Lay and on being told that she was out he proceeded in another direction. A few minutes later two shots were heard, and two witnesses say that they saw two in white struggling. One of whom is observed running across the bridge. The deceased was then seen reeling near a coffee shop. The Thugyi of the village was informed and the police came on the scene and discovered a bullet in his back which had passed through his heart. Further enquiries showed that another girl in the house favoured McCleary more than Jones, an Anglo-Indian under arrest, who is alleged to have threatened to shoot the deceased if the latter had anything to do with his girl. The Deputy Superintendent of Police is making further inquiries into the case.

Lady Butler having postponed her departure from England the Lieutenant-Governor of Burma will not visit Bombay at present.

## Punjab.

## Engineer Sitaram's Case.

LAHORE, March 22.

Before the Canal Commission Enquiry to-day Mr. Bradley, Counsel for the accused represented to Mr. Gibson Commissioner, that they were not yet ready with their written statement which they were ordered to file as the task of recasting and re-editing the documents was too heavy for the time at their disposal. Mr. Herbert legal remembrancer said that they had practically 11 days to prepare their defence. Mr. Gibson, Commissioner, said that he would not pass orders pending the return of the Hon'ble Atkins, the other Commissioner, who was detained at Delhi owing to the Council meeting and is expected to-morrow.

## LATEST TELEGRAMS.

LONDON, March 22.

A "Statesman" cable states:—The "Daily Telegraph" publishes a verbatim translation of an agonised German official appeal for subscriptions to the new war loan. This extraordinary document evinces the extreme urgency of the situation. It pathetically complains that the enemy refuses to acknowledge the defeat reckoning on the ultimate exhaustion of the resources of the Fatherland. Therefore it says, our duty is to wage the gigantic money battle to gain a gigantic victory, whose crushing blow shall force the enemy to admit that Germany is unconquerable. All must and all can pay. Even schools and mothers meetings must collect. People must not argue that these are trifles. Many a muckie makes a mickle and if all do their utmost the result will be stupendous. The crisis demands active self denial to the utmost effort possible. (Statesman cable).

LONDON, March 22.

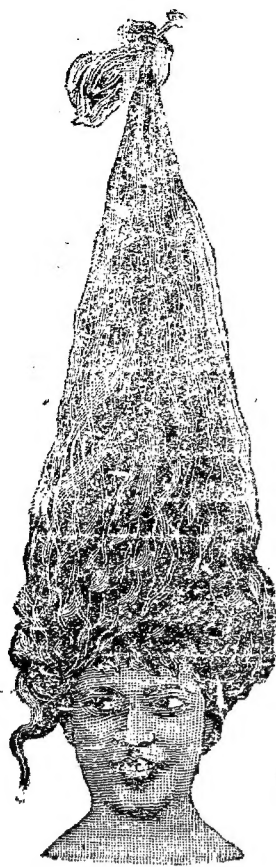
The "Morning Post's" Salonika correspondent telegraphing on the 16th March said that he learned from a diplomatic source that Bulgaria was expelling Greek subjects. Many outrages were reported. (G. and M. Gazette Cable).

LONDON, March 22.

In the House of Commons Mr. Chamberlain said that the Beluchistan frontier of India had been remarkably free from organised crime and disturbance during the war. The conduct of the tribes generally had been good. The Khan and Sirdars of Kalat and the Jam of Las Bila had raised and equipped a corps of two thousand camels, a detachment of which had served in Mesopotamia. The loyal co-operation of these Chiefs and Sirdars was greatly appreciated by the Government.

WASHINGTON.—A correspondent of the "New York Evening Post" says that Dr. Von Bethmann Hollweg recently requested Mr. Girard, American Ambassador not to leave Berlin on vacation. Dr. Bethmann Hollweg told him the terms on which Germany would be willing to end the war. They included the withdrawal from Belgium and an indemnity from France. Dr. Bethmann Hollweg generally indicated a wish to return to the Status Quo Antebellum but did not request the good offices of the United States. Mr. Girard however deemed the conversation to be in the nature of a foiee.





స్త్రీజనమునకు ముఖ్యముగా భూషణము.  
చక్కని తలకట్టు.  
వట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిరొజములకోరిని స్త్రీలుందరా?  
**కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)**

స్త్రీలకు తప్పనిసరి. మెదడునకు పనిచెట్టుపాఠకును స్త్రీలకును, చెప్పు బనియేలేదు.  
ఉష్ణాధికమునకు తల చల్లబడును, నొప్పిపోవు, బట్ట తలబాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నువాసన లలిరించును.

మైనూరు వస్తుప్రదర్శనమున **బంగారు పతకము**

బహుమతి బడసింది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బొగడుట కిదియేచాలును. దీనిక గ్యారంటీని పూచీలు, ఇయ్యనేల, దేశమందంతటను వాడబడుచున్నది యొకటియే.  
ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో వెంటనేవాడుడు. నిశ్చయముగ సంతోషమును గలిగించగల గొప్పవస్తువు. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడూను మీరే విడవరాదవలయు.

హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాళ్ళు ఏదో యొక సామాన్యపునాన చూపి "ఇది చాలవంచిది. మిక్కిలి చౌకగా యిదికెప్పి వాసిని కొనుగొని చెప్పుచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోతుడు. ఆ నూనెలలో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు చూచు చూచుకొనుడు.

ఒక సీసా 1-8 రు 1-0-0. ఐ. పి. రు 0-4-0  
8 సీసాలు రు 2-10-0. ఐ. పి. రు 0-7-0

సోలువడెట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్స్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,  
55. శామ్సన్ స్ట్రీట్ మాద్రాసు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంట్లు- మెహతాపురుషోత్తం మూర్తి, 29, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

## నల సంవత్సరాది సంచిక

ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము : అనంతరయుద్ధచరిత్రము !

పంచాంగము

ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన యమూల్యవ్యాసములు  
అనేక పటములు చిత్రపటములచే విరాజిల్లుచుండును  
ముచ్చటగా ముద్రింపబడుచున్నవి  
సరిగా సంవత్సరాదివాడు వెలవడగలడు

యద్ధమువలన కాగితముల కల పేర్పడినను, విశేషము సొమ్ము వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమువలెనే మంచికాగితములపై ముద్రించుచున్నాము. కాగితముల యిబ్బందివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితము లగుచున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగఁ జేరుట యుచితము.

జలస్యము=అశాభాంగము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల రు.	0	8	0
" ఆర్థసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు

నూతన రోమసంహారి బేగంసాహిసోప్



జీవానందలి యే భాగమున నుండు రోమములచే కాని ఈ నూతన రోమహారి సోపు ఒక కుంభపుడయ్యగించినయెడల రోమములను శుద్ధముగ పోగొట్టును. చర్మము యొక్క న్యభివృద్ధియైన రంగును కాంతికిచేతువుచేయక రోమములనుపోగొట్టుసోప్.

ఇది ఒకటే. వెల 8 పిళ్లలు వెట్టెకి 1-0-0 ఐ. పి. ఖర్చు 4 అ.  
ఆర్. వి. వండిట్ అండ్ కంపెనీ 6, బందరుపేటి, మద్రాసు.

## కావలయును

చంద్రికా కేశనూనాసిని, తేలు మందు కొనుగొనవలయు.  
కేశనూనాసిని వెల సీసా 1-8 రు 0-11-0 అ. తేలుమందు వెల సీసా 1-8 రు 0-8-0 అ. కేశనూనాసిని తైలముయొక్క సాగ్రత స్వయంకమెచ్చి కడప కలెక్టరుగారికి ఏ. ఆర్. బానర్జీ, సి. వి. ఇ. వి. సి. యస్. గారు బహుమాన పతక మొసగి యున్నాడు. తేలుమందు గుణమింకానచో సొమ్ము కావగు చేయబడును. ఏజెంట్లకు మంచి కమిషనీయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూచినచో మీకే తెలియును. అనేక యోగ్యతాప్రకటనల కంటికి యివ్వబడినవి.  
చంద్రికాస్టోర్సు, ప్రొద్దుటూరు. మదరాసు వెస్ డెస్

## నల సంవత్సర పంచాంగము

నలసంవత్సర సిద్ధాంత పంచాంగము చక్కని కాగితములమీదను ముద్రిత మై విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. వ్యాపారస్థులకు 100—కరూ. 1—4—0 చొప్పున నీయబడును. వలయువారు మాఖ శుక్ల ౧గి లోపుగ సగము కిమ్మతును ముందుగ మనియార్డరు చేసినచో మిగిలిన కిమ్మతుకు వి. పి. గ వెంటనే రైలువో వంకబడును.

ఆంధ్రపత్రికా వ్యవస్థాపకుడు,  
పోస్టువాళ్ళు 212 మద్రాసు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!  
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాజీవముయొక్క విశేష విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి అనేక జీవమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాకేశములలో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అత్యంతగా బలవంతుడు. ఈ పుస్తకమునకు వెల రు. 1-0-0. తక్షణముగ వ్రాయు. వైద్యశాస్త్ర మునీశ్వర గోవింద్, అంతర్నిగ్రహ పోషకాలయము, 157 బ్రాడ్వే, 98 మాంటుగోడు, మదరాసు.

LARGE TYPE EDITION! NOW READY!  
**THE VIRGIN'S KISS OR THE BRONZE STATUE.**  
BY G. W. M. REYNOLDS.  
IN 4 VOLS.] [As. 9 PER VOL. POST FREE.

This is a masterpiece of the world-renowned Author unrivalled in fluency, plot and excellent description of nature, art love and the thousand and one varieties of the characters of people. This novel is one of the author's excellent productions. In this the author specially exposes different sorts of characters. Further, this is full of heart-thrilling facts. Numerous excellent morals are involved in this novel.

The novel will be printed in four Volumes, one Volume every month. The 1st Volume ready for despatch from the 1st March 1916.

Other big type editions of novels by the same author now ready for sale.

Soldier's Wife, 2 Vols - - (Postage Extra.) 1 4 0  
Faust (An Excellent Romance) 2 Vols do 1 8 0

N. B.—Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.

**SUPERIOR WATCH Co.,**

Post Box, 167, G.T. MADRAS.

ప్రతిదినమును ముఖ్యముగ పున యోగకరి మైనది

## వైద్యవిద్య.

దీనియందు మెండుగ వైద్యబోధనలు నిండియున్నవి. 144-పుటలుగల పుస్తకము మియుంటివద్ద ఏకర్పణలేక తీసికొనుటకు లేక మీకు యిప్పించెట్లువుంటే తీసికొనుటకు నిష్ఠములేదా? నేడే ఒక పుస్తకమునకు వ్రాయుడు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 20, చీనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

## మోటారు సర్వీస్ బండ్లు

10, 14 నుసవ్యులు కూర్చుండి వెళ్ళు బండ్లు వెంటనే అమ్మకమునకు తయారుగా వున్నవి. ధరలు మొదలైన వాటికి ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాయుడు:—

గ్యాలి అండు కో., 149 బ్రాడ్వే, మదరాసు.  
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

## వజ్రగుళిక

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-8 రు. 1-0-0  
ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు సరపటుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రియత్వమువలన గలుగును వ్యభిచారము నుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట

## చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-8 0-6-0.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొవ్వు, రాలుట, జల గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానునది దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ తెరిగగలవు. అమృతాంజనం డి.కో, రి తంబుశెట్టిపేటి వారి రాసు.

## మోహనీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-8 వెల 0-12-0  
అమృతాంజనం డి.కో మదరాసు.

## విలేఖకులకు సూచన

దినపత్రికా ముద్రణమునకై పంపు వ్యాసములు వృత్తాంతలేఖలు మున్నగువానిని విలేఖకులలో కొందరు, అలికినట్లు వ్రాసిపంపుచున్నారు. కొందరు కాగితమునకు రెండువైపులను వ్రాయుదురు. కొందరు వ్రాసిన దానిని చూపుకొననే నిష్ఠముగ నుండును. తిన్నగ వ్రాసిపంపి వ్యాసములు ప్రకటించబడవలవు.  
సంపాదకుడు.

# Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

శుభ స్వల్పము! శుభ వర్షము!

## అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము  
చక్కని డబ్బుతో నహా సీసా 1-కి పెల 0-8-0.  
తలనొప్పులను, వాయువు బొట్ల బొగ్గొట్టున  
పార్శ్వపునొప్పుల తొలగించును. బొట్లబొగ్గొట్టున  
వనమూలికలచే సొండు జీతముందు  
తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.  
మహానన గలిగి యుండును.

అమృతాంజనము అన్ని విధముల గుణమును గలిగియును.  
ప్రతిభింబ నుండదగిన చతురతయైన నైద్యసహాయము.  
శంఖభావ చీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగజడ.  
రసభస్మము తులము 1-కి రూ 0-10-0  
తుంకుడు పువ్వు " " 2-0-0  
అమృతాంజనము గీత, 7, తంబుశెట్టిపేది మదరాసు.

## గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్ల వదులుటకు, వాటిని బాగుచేయు  
గమని తరిసియును నివృత్తుటకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు  
చునో యేమేధాగమము యేమేధముచేయునో అని చెడి  
పోయినపుడు శిష్యులుగావేయు రిపేరులను యాచంకముల  
శిల్ప అభ్యాసపురస్కరముగా పాఠశాలలో, యూరోపియన్  
గోడవల్ల నేర్పించుచును. ఇది కేవల మోసములలో నేర్పించి  
గతర్న మెంటువానికొకటి రై నెన్న యిప్పించి కంపణును,  
ఱుండులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

లిరిగి క్లాసులు ఏప్రిల్ నెల 1వతేది నుండి ప్రారంభమగును.  
క్లాసులో చేరినవారి విద్యయు మార్చి 31 వ తేదికి గాని  
అంతకు ముందుగాని ధరభాగము చేసికోవలయును. పాఠ  
శాల నిర్వాహకుల కోరికతో చేరినవారికి తాళిగంకలును.  
ఈ క్రింద మోటారుబండ్లకు ప్రాధికారము.

(31) గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల, మదరాసు.  
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

## మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్స్ కలెజ్

24 జనరల్ పీటర్స్ రోడ్డు

మహాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపునిధానము  
ను, బోధనాభ్యాసముల గలవలయును. ప్రత్యేక గమనిక:-  
పాఠశాల నిర్వాహకులకు ఉచితముగవసతియు, భోజనాదికములు  
ను ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతిసెల ప్రభుత్వమున క్లాసు ప్రారంభ  
భవగును. తయారుచేసిన నైవాకరికి శిష్యాభ్యాసముచేయబడును. స్వల్ప  
శుభ్యము దీనికి సహజము. మోటారు గారికి ప్రాసెస్ వలెను.

# ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంఘిక వెలువడినది.

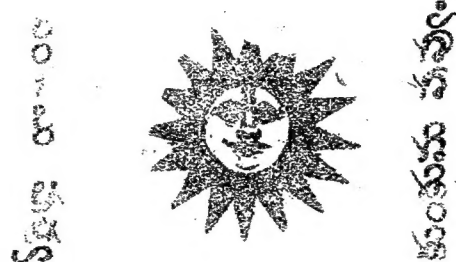
(గంభీర:-గా. హరినర్సో త్రమరావు, ఎం. ఏ.

శైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన  
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని  
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ  
బడును. చందావద్దతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0

అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశింపవలయు లేదు.  
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుము.

శుభముకాదు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,  
(21) 145, కాలపేది, హదిరాసు అని వ్రాయును.

## కుంకుమ పువ్వు



పువ్వుమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు  
మావద్ద దొరకును. కొనుపారు మార్కమా  
క్కును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లను మొదలగునవి  
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ.  
(53) 21, హమ్మింగ్స్, బొంబాయి.

## శృంగార నైషధము

ఇయ్యది సంస్కృతమున భట్టవామదేవ మహాకవి  
రచించెను. దీనిని తెనుఁగున శ్రీనాథుడేను గొప్పకవి ఆశేష  
మనీషి హృదయంగమముగా శబ్దము ననుసరించియు నభిప్రా  
యమును గుఱించియు భావమునుపక్షించియు రసముపోషించి  
యు నలంకారము భూషించియు నాదిత్యంబాదరించియు ననౌ  
చిత్యంబుఁ బరిహరించియు మాతృకానుసారమున రచించెను.  
కాన, మూలమునకంటె రసవంతముగా నున్నది. ఇది మిక్కిలి  
ప్రాధమ్యములేత సాధారణముగా పండితులకేకాని పానురుల  
కు గోచరమగుట కన్వయము. రావున దీనికి చక్కని తేటమాటల  
తోటికయు తాత్పర్యమును ద్రావించి నుండగ మైన. పట  
ములునచేర్చి అన్వయించివారము. ఇయ్యది చిన్న నైషధ  
మేలైన కాగితములనై ముద్రితమై చక్కని కాలికోలైదు  
చేయబడియున్నది. దీనిపెల రూ 8-8-0. పుస్తకము దీనిని  
ఏప్రిల్ మాసములో కొనుకారికి రూ 2-8-0. కియ్యబడును.  
తపాలా ఖర్చులు పుట్టెకము.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్స్ కో,

ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, ముదరాసు.

## కావలెను.

వేదశాస్త్ర భర్తాపాఠశాల, సెక్కిందాబాదు.

శ్రీ శివానంద పండిత స్వామివారి పాఠశాలకు సాం  
గాధ్యయనపరు లై . మోడేశకర్మాధికారులగువా రొకరును  
తర్కవ్యాకరణములలో నొక్కదానియందు సమర్థులై కావ్య  
పాఠమును చెప్పుగలవా రొకరును గావలెయున్నార కాన  
రాదలచినవారు వెంటనే యాక్రింది వైవిలాసమునకు నుత్తర  
మును వ్రాసి వేరసముమొదలగు విషయములను తెలిపి కొన  
పొగ్గిరితుల.

పం. మార్కండేయ్యర్. శాస్త్రి,  
శ్రీపండిత స్వామివారివరం, సెక్కిందాబాదు.

## స్వధర్మప్రకాశిని

మతవిషయములను ప్రకటింప మహావప్రతిక.  
ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరముల నుండి పుకటింపబడు  
చున్నది. ఇందలి విషయముల పాఠక స్వయముగాంచి కలుపురు  
చునోరాజులు రాజపోషకులయి ఆదరించుచున్నారు.

సంవత్సర చందా రు 2-0-0.  
ఇదిగాక మా సమీపమునందు సస్యరాంధ్ర ప్రయోగ  
ముతో ముద్రింపబడిన నిత్య కర్మాశ్టానాది అష్టి కగ్రంథ  
ములును, భర్తాశాస్త్రకారికానులతోను సకలవిధ సందేహ  
నివారకముగ శ్రోతగ ముద్రించిన వైశ్యమేధిక గ్రంథము,  
తొట్టివైద్యగ్రంథములును, భారత, భాగవతాది గ్రంథములు  
కూడ లభించును. వలయువారికి కేటాగును కూడ పంపగలము.  
మానేజరు, స్వధర్మప్రకాశిని,  
గుంటూరు అని జూగిసిది.

## స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్టణజిల్లా అనకాపల్లిలోనుండు రాధాకృష్ణస్టీమ్  
ట్రాక్ కంపెనీ హరిదల్ 1916 సం॥ ఏప్రిల్ నెల లగా  
యకు ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము చక్కని యేర్పాటులతో  
మిక్కిలి నవీనపద్ధతుల ననుసరించి తయారుచేయబడిన స్టీమ్  
మోటారుబండ్లు అనకాపల్లిలోని చోడవరము మార్గముగా  
మాదుగులు వరకు రాకపోకలు స్థాపించబడును. ఈ యిరుది  
రెండు మైళ్ల ప్రయాణము నుమాత్రం రెండుగుండుల కాలములో  
పూర్తిచేయబడును. కనుక ఇక కొద్దికొబులలో ప్రయాణము  
చేయవలె రాకపోకలు ప్రోదంభించెడితేది, బండ్లరాకపోకల  
కాలములు చార్జీలు మొదలగునవి తనినీలను చదువరులు  
నిరీక్షించి గమనించుటకు కోరబడుచున్నది.

The Radakrishna Steam Transit Co.,  
Anakapally  
Proprietor:-Nagalakonda Radakrishniah.  
GLASS MERCHANT, MADRAS. E.

## ప్రతాప కస్తూరిమౌతలు

ఇవి మంచి కస్తూరి చేర్చి చేయబడినవి. మహాన  
గలుడు. అజీష్లము, వాయువు, జ్వరము, శుష్కి పాతము, దగ్గు,  
జలుబు, మొదలగు వాటిని హరించి నుండి బలము నిచ్చును.  
200 మా॥ సీసా 1-కి రు 0-4-0 (డబ్బె రు 2-8-0.)  
ఆయుశ్యేంద్రమహల్, బొంబాయి, గుంటూరు జిల్లా.

# వేరుశనగలను ఒలుచుయంత్రము

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప  
ఒక్కుకంపెనీవారివల్ల తయారు

వేరుశనగ కాయలను పగులగొట్టి, పప్పు నలగ  
కుండ తీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మింపబడినది.  
కానలసిన రకమును తెలియపరచి నట్లయిన  
ధరలు తెలియపరచబడును.

సామాను వర్తకులయిన  
చేసి నష్టయి చేయబడును

రోజు 1-కి 12 గంటల కాలమునకు  
80 మొదలు 100 బస్తాలువరకు తయారు  
చేయుటకుగాను మూడు తరగతులుగ నిర్మింపబడి  
యున్నవి.

చిరునామా-బీహైవ్ ఫౌండరి లేక ఒక్కుకంపెనీ నెం॥ 9, బ్రాడ్వే మదరాసు